

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 522**

din 9 noiembrie 2022

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și a dispozițiilor art. 13, art. 15 alin. (1), art. 21 alin. (6), art. 28, art. 30 alin. (1), (3) și (5), art. 31 alin. (4) teza a doua, art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (3) și (8), art. 45 alin. (1), (2) și (4), art. 54 alin. (2) și (5), art. 57, art. 58 alin. (4) și (5), art. 68 alin. (3) și (4), art. 70, art. 82 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 90 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 93, art. 97 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 107 alin. (2), art. 115 alin. (1), art. 150 și ale art. 159 din aceasta

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciocină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simina Elena Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată. În Camera decizională, la Senat, legea fost avizată de comisia specială raportoare în data de 17 octombrie 2022 și, în aceeași zi, a fost dezbătută și aprobată în ședința de plen a Senatului. La Senat nu au fost deloc dezbătute amendamentele respinse, ceea ce a fost, oricum, obiectiv imposibil, având în vedere termenul scurt, raportul fiind elaborat cu câteva ore înainte de ședința de plen. Așadar, procedura parlamentară a fost una exagerat de rapidă, care nu a permis o dezbatere așezată, atentă și serioasă. O asemenea dezbatere trebuia să aibă loc în condiții optime, nu doar în comisia specială, ci și în plenum Camerei Deputaților și al Senatului. Or, deputații nu au avut decât cu 24 de ore înainte de ședința de plen cele 1.327 de pagini de amendamente, iar senatorii au avut doar cu 2—3 ore înainte de ședința de plen cele 1.353 de pagini de amendamente pentru care nici nu s-a mai dat posibilitatea susținerii și dezbaterii.

5. Autorii sesizării precizează că această grabă extraordinară a fost motivată pe necesitatea ridicării MCV într-un calendar foarte strict, dar față de această justificare arată că invocă trei contraargumente: (i) Comisia Europeană a solicitat în mod public, prin intermediul comisarului european pentru justiție, să se aștepte emiterea avizului Comisiei de la Veneția înainte de votul final cu privire la aceste trei legi; (ii) una dintre preocupările formulate în cadrul obiectivului nr. 1 de referință din cadrul Mecanismului de cooperare și verificare (independența sistemului judiciar și reforma sistemului judiciar) este legată de procedura legislativă în domeniul Mecanismului de cooperare și verificare, care trebuie să fie transparentă, predictibilă, fără a se abuza de procedurile de urgență; (iii) a fost afectată grav calitatea dezbaterilor parlamentare la Camera Deputaților și s-a determinat chiar lipsa totală a dezbaterii amendamentelor la Senat.

6. Faptul că dezbaterile în ședința Senatului a Legii privind organizarea judiciară a avut loc în aceeași zi în care a fost adoptat raportul de către comisia specială reprezintă o încălcare a Constituției, deoarece senatorii care nu au fost membri ai comisiei nu au avut posibilitatea obiectivă de a-și forma opinia asupra propunerii legislative adoptate cu amendamente de comisia specială, aflându-se în situația de a-și exercita dreptul de vot fără a putea cunoaște conținutul proiectului de lege. Întrucât a existat o imposibilitate obiectivă de a analiza raportul în timpul dintre publicarea lui și votul final, în cadrul votului, senatorii și-au exercitat dreptul de vot bazându-se exclusiv pe recomandarea grupului parlamentar, încălcându-se astfel dispozițiile constituționale ale art. 74 alin. (5) și ale art. 75 alin. (1) și (3), din care rezultă că proiectele de legi și propunerile legislative trebuie dezbătute în mod real nu doar la prima Cameră sesizată, ci și în Camera decizională, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul de față. Se arată că nesocotirea prevederilor regulamentare atrage implicit și încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) coroborat cu art. 69 alin. (1) din Constituție, deoarece procedura aceasta forțată a împiedicat exercitarea

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și a dispozițiilor art. 13, art. 15 alin. (1), art. 21 alin. (6), art. 28, art. 30 alin. (1), (3) și (5), art. 31 alin. (4) teza a doua, art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (3) și (8), art. 45 alin. (1), (2) și (4), art. 54 alin. (2) și (5), art. 57, art. 58 alin. (4) și (5), art. 68 alin. (3) și (4), art. 70, art. 82 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 90 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 93, art. 97 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 107 alin. (2), art. 115 alin. (1), art. 150 și ale art. 159 din aceasta, obiecție formulată de un număr de 57 de deputați.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.484 din 20 octombrie 2022 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.347A/2022.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se formulează mai întâi critici de neconstituționalitate extrinsecă. În acest sens, se susține că au fost nesocotite prevederile constituționale care consacără caracterul de stat de drept al statului român, principiul legalității, reprezentativitatea mandatului de senator sau deputat și cele referitoare la dezbaterile proiectelor de lege sau propunerilor legislative în cadrul celor două Camere ale Parlamentului, ca urmare a faptului că Legea privind organizarea judiciară a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și ale art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului, care prevăd un termen de 3 zile de la data la care comisia de specialitate avizează prin raport legea până la dezbaterile acesteia în ședința Camerei Deputaților sau a Senatului, acest termen fiind imperativ, indiferent dacă este aplicată procedura ordinară de dezbatere sau procedura de urgență. Se arată, în acest sens, că orice lege trebuie adoptată prin voința politică exprimată conform propriei conștiințe a fiecărui membru al corpului legiuitor, după studiul aprofundat al normelor supuse dezbaterii parlamentare. Or, aceste dispoziții imperative au fost încălcate cu privire la legea supusă obiecției de constituționalitate.

4. Astfel, la data de 26 septembrie 2022, proiectul de lege a primit raport favorabil de la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru examinarea inițiativelor legislative din domeniul justiției. După doar 24 de ore de la difuzarea raportului, proiectul de lege a fost adoptat de Camera

corespunzătoare a mandatului reprezentativ de către parlamentarii care au participat la vot, fără dezbateri și fără a putea lua cunoștință, în timp util, de conținutul raportului.

7. Se invocă și jurisprudența Curții Constituționale, de exemplu, Decizia nr. 128 din 6 martie 2019, paragraful 32, prin care s-a constatat că „în ansamblul normelor constituționale, dispozițiile care cuprind reguli cu caracter procedural incidente în materia legiferării se corelează și sunt subsumate principiului legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, la rândul său acest principiu stând la temelia statului de drept, consacrat expres prin dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție. De altfel, și Comisia de la Veneția, în raportul intitulat *«Rule of law checklist»*, adoptat la cea de-a 106-a sesiune plenară (Veneția, 11—12 martie 2016), reține că procedura de adoptare a legilor reprezintă un criteriu în aprecierea legalității, care constituie prima dintre valorile de referință ale statului de drept (pct. II A5). Sub acest aspect sunt relevante, între altele, potrivit aceluiași document, existența unor reguli constituționale clare în privința procedurii legislative, dezbaterile publice ale proiectelor de legi, justificarea lor adecvată, existența evaluărilor de impact de adoptare a legilor. (...)”.

8. Este citată, de asemenea, și Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, paragrafele 74 și 75, în care s-a reținut că „(...) respectarea art. 75 și a art. 76 alin. (3) din Constituție reprezintă fundamentul dezbaterilor democratice din Parlament și, care, prin substratul lor de valoare, presupun un schimb de idei între cei ce exercită suveranitatea națională. Evitarea sau limitarea dezbaterilor parlamentare prin scurtarea nejustificată a termenelor, fără a respecta prevederile constituționale exprese în acest sens, denotă o atingere adusă însăși unei valori fundamentale a statului, și anume caracterului său democratic. Din punct de vedere axiologic, dezbaterile parlamentare în forma lor comună/generală sunt în mod intrinsec legate de democrație, astfel că orice abatere de la aceasta trebuie să fie realizată numai în condițiile și limitele stabilite prin Constituție. Nesocotirea acestei valori supreme plasează destinatarul normei juridice într-o situație de perpetuă insecuritate juridică”.

9. Pentru aceste motive de neconstituționalitate extrinsecă, autorii sesizării solicită constatarea neconstituționalității Legii privind organizarea judiciară în ansamblul său.

10. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă se susține că Legea privind organizarea judiciară cuprinde prevederi neclare, imprecise și lipsite de predictibilitate, fiind încălcat principiul securității juridice și cel al calității legii, care decurg din principiul legalității statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție.

11. Referitor la art. 13 din legea criticată, care prevede că activitatea de judecată se desfășoară cu respectarea principiilor distribuirii aleatorii a dosarelor și continuității, cu excepția situațiilor în care judecătorul nu poate participa la judecată din motive obiective, se arată că menționarea respectării „*principiului continuității*” este imprecisă, nefiind clar dacă se referă la principiul continuității activității de judecată sau principiul continuității completului de judecată, fiecare cuprinzând aspecte diferite. Se susține că este necesară completarea sintagmei în sensul „*principiul continuității completului de judecată*”, dacă aceasta a fost intenția legiuitorului la redactarea normei.

12. Referitor la art. 15 din lege, care prevede, în alin. (1), că ședințele de judecată se înregistrează de către instanță prin mijloace tehnice video sau audio, se susține că ambiguitatea redacțională este evidentă, întrucât s-ar înțelege că acestea nu pot fi înregistrate audio-video, ci doar audio sau video, ceea ce ar fi absurd. Spre exemplu, o simplă înregistrare video nu ar fi utilă fără înregistrarea audio a acesteia. O astfel de neclaritate a textului ar putea afecta însăși modalitatea de desfășurare a justiției, la care se referă art. 124 din Constituție, prin faptul că

nu se vor putea verifica susținerile părților, cele dispuse de instanță și corectitudinea celor cuprinse în încheierile de ședință.

13. Reglementarea, prin art. 30 alin. (5) din legea criticată, a posibilității colegiului de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție de a funcționa fără numărul legal de membri, pe durată nedeterminată, este neclară, impredictibilă și creează instabilitate. Extinderea perioadei de funcționare fără numărul legal de membri ar putea avea loc la nesfârșit, prevederea legală fiind total lipsită de predictibilitate. Această deficiență în organizarea instanței supreme ar putea afecta inclusiv actul de înfăptuire la nivelul cel mai înalt.

14. Se critică lipsa unor criterii clare, predictibile și obiective în schimbarea membrilor completurilor de judecată la Înalta Curte de Casație și Justiție și la celelalte instanțe, care, potrivit art. 34 alin. (3) și, respectiv, art. 57 din legea criticată, se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv a instanțelor. Sub acest aspect, se arată că aceste criterii trebuie indicate în lege, iar nu în actul normativ inferior care nu poate crea reguli/norme, ci doar să le aplice pe cele prevăzute de legea organică. Astfel, o chestiune esențială de care depinde independența justiției este lăsată la nivel inferior de reglementare, de regulamentul de organizare internă, nu de lege.

15. Se arată că, în cazul completurilor de 5 judecători, legea stipulează, la art. 36 alin. (4), care sunt criteriile obiective (situațiile) în care se poate dispune înlocuirea membrilor, și anume, incompatibilitate sau absență. Or, aceste criterii ar trebui prevăzute și în cazul celorlalte completuri de la nivelul Înaltei Curți, precum și de la nivelul celorlalte instanțe din sistem, soluția trebuind să fie unitară.

16. Instituția modificării completului trebuie să fie foarte clar reglementată, iar situațiile în care se poate proceda la schimbarea membrilor unui complet trebuie să fie restrictive, deoarece măsura înlocuirii unui judecător nu numai că reprezintă o afectare a independenței sale, dar poate conduce și la perturbarea ordinii juridice (reluarea procedurilor în materie penală, repunerea pe rol a cauzelor civile, ceea ce împetează asupra celerității). Totodată, se creează premisele ca un judecător să fie schimbat dintr-un complet de judecată în mod abuziv, iar judecătorii vor cunoaște că pot oricând să fie schimbați fără criteriile legale din completurile de judecată. Acest lucru poate afecta însuși actul de înfăptuire a justiției, deoarece schimbarea se poate face cu scopul de a fi influențată hotărârea judecătorească.

17. De asemenea, se încalcă art. 126 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică.

18. Se mai critică și art. 36 alin. (3) și (8) din lege, privitoare la formarea completurilor de 5 judecători în alte materii decât cea penală și la tragerea la sorți, pe considerentul lipsei unor criterii clare, predictibile și obiective, contrar prevederilor art. 1 alin. (3)—(5) și ale art. 124 din Constituție.

19. Astfel, formarea completurilor de 5 judecători pe baza criteriilor prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este discutabilă pentru că, în ciuda declarației de intenție, poate genera desemnare arbitrară. Criteriile trebuie să fie clare și trebuie prevăzute în lege. Totodată, se reiterează ideea că un aspect atât de important al activității judiciare nu ar trebui adoptat prin act administrativ normativ inferior, ci prin lege. Se susține că este încălcat și art. 124 din Constituție, pentru că se poate altera procesul desemnării membrilor completurilor de 5 judecători cu scopul influențării actului de justiție, afectându-se ideea de justiție imparțială, înfăptuită de judecători în numele legii, cu aplicarea legii, iar nu a unor regulamente.

20. Se arată că între art. 45 alin. (2) și art. 45 alin. (2) din legea criticată există o contradicție/o necorelare, încălcându-se prevederile art. 1 alin. (3)–(5) din Constituție. Astfel, completurile specializate ale curților de apel și ale instanțelor din circumscripția lor se pot stabili, conform art. 45 alin. (1) din lege, de către președintele instanțelor, la propunerea colegiului de conducere, dar în situația în care constituirea unor completuri specializate la curțile de apel și tribunale este impusă chiar prin lege, acestea se înființează prin hotărâre a Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii, astfel cum prevede art. 45 alin. (2) din lege. Autorii sesizării critică existența a două soluții diferite pentru situații similare, arătând că, pentru identitate de rațiune, ar trebui reținută aceeași soluție. Consideră că nu se respectă exigențele de tehnică legislativă care interzic instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alinate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.

21. Prevederile art. 159 din legea contestată, potrivit cărora în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a legii se vor reglementa, prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului afacerilor interne, măsurile de cooperare pentru desemnarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară în vederea desfășurării activităților prevăzute de art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală referitoare la punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică, încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 124 din Constituție.

22. Astfel, se arată că previzibilitatea unei norme presupune ca destinatarul acesteia să aibă o reprezentare clară a aspectelor în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. În acest sens, organizarea poliției judiciare prin ordin comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne este neconstituțională, nepredictibilă, lăsată la îndemâna unui politician. Situația aceasta se întinde până la adoptarea la o dată incertă a unei legi speciale. De sprijinul poliției judiciare, concepută într-un sistem care să elimine dubla subordonare a polițistului, pe linie administrativă față de șefii din Ministerul Afacerilor Interne și pe linie operațională față de procuror, au evoluat nu doar procurorii din parchetele specializate, procurorii europeni delegați și cei anume desemnați pentru anchetarea magistraților, ci și ceilalți procurori din Ministerul Public. De asemenea, activitatea poliției judiciare este extrem de importantă, de interes public, pentru că poate viza afectarea unor drepturi și libertăți fundamentale. De aceea, este cu atât mai important ca această activitate să fie reglementată prin act normativ de nivel superior, adică prin lege. Ordinul comun între procurorul general și ministrul afacerilor interne reprezintă un fel de protocol încheiat „la mica înțelegere”, care presupune acceptarea unui set de reguli agreeate de comun acord de titularii celor două funcții. Dacă unul nu este de acord, respectiv dacă reprezentantul executivului, om politic, nu este de acord cu o anumită variantă, acel ordin nu se poate emite. În felul acesta, ministrul afacerilor interne poate influența major, după interesele sale politice, activitatea poliției judiciare, ceea ce este absolut inadmisibil într-un stat de drept.

23. Este afectat astfel rolul Ministerului Public în apărarea ordinii de drept [art. 131 alin. (1) din Constituție]. De asemenea, este încălcat și art. 131 alin. (3) din Constituție potrivit căruia parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii. Or, în sens larg, nu doar în cel reglementat de Codul de procedură penală, conducerea și supravegherea de către procurori a activității de cercetare penală a poliției judiciare nu se vor mai realiza în temeiul legii, cum impune Constituția, ci în temeiul unui ordin comun, la dispoziția unui om politic.

24. Referitor la art. 21 alin. (6) din legea criticată, potrivit căreia, în situația existenței unui volum ridicat de activitate la nivelul unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție (ICCJ) care soluționează cauze în alte materii decât cea penală, colegiul de conducere, la propunerea președintelui Înaltei Curți, va putea dispune repartizarea temporară în cadrul acelei secții a unor judecatori de la alte secții decât cea penală, încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 124 din Constituție. Aceasta, deoarece în situația în care ar fi mai mulți judecatori care și-ar exprima acordul pentru această repartizare, nu există niciun criteriu obiectiv, clar, stabilit de lege după care președintele Înaltei Curți să facă propunerea de repartizare, în afară de criteriul subiectiv al preferinței acestuia, fiind afectate independența judecătorilor și principiul egalității în drepturi. De asemenea, ideea de imparțialitate este afectată atunci când un judecător este repartizat de la o secție la alta, în baza unor criterii neclare, cu componentă subiectivă. Prin genul acesta de mutări, discreționare, se poate influența însuși actul de justiție.

25. Se critică art. 28 din Legea privind organizarea judiciară, care stabilește aceleași condiții în ceea ce privește posibilitatea secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și a completurilor de 5 judecatori de a-și schimba jurisprudența. În acest sens, autorii sesizării consideră că este important pentru completul de 5 judecatori să își poată schimba jurisprudența în condiții mai lesnicioase decât o întreagă secție a Înaltei Curți. Condiționarea acestui fapt de acordul Secțiilor Unite ar putea afecta independența membrilor completului de 5 judecatori. De asemenea, se încalcă prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție referitoare la accesul liber la justiție și judecarea cauzei într-un termen rezonabil, pentru că instituie o procedură mai greoaie pentru schimbarea propriei jurisprudențe pentru un complet de judecată. Textul art. 28 din lege nu detaliază procedura de judecată a sesizării privind schimbarea jurisprudenței, nu există în felul acesta fel de referințe la posibilitatea realizării unui raport (similar cu procedura recursurilor în realitate realizată legii sau a hotărârilor prealabile), la posibilitatea părților din dosarul a cărui judecată este întreruptă de a depune observații sau de a contesta întreruperea judecății pe cale judiciară, afectând accesul liber la justiție, dreptul la apărare. Ca atare, nu poate fi lăsată o astfel de reglementare doar la nivelul unui regulament emis de ICCJ, ci trebuie ridicată la rang de lege.

26. Se susține că prin art. 30 alin. (1) din legea supusă controlului sunt diminuate puterile Colegiului de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție și se creează confuzie cu atribuțiile care ar trebui să revină în mod normal adunării generale, încălcându-se prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 124 alin. (3) din Constituție. Astfel, potrivit textului criticat, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere, iar colegiul de conducere hotărăște cu privire la problemele generale de conducere ale instanței stabilite de lege în competența acestuia. În argumentarea acestei critici, autorii sesizării precizează că Avizul nr. 19 (2016) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) prevede în mod clar intenția de a crește puterea colegiului de conducere, nu de a o diminua. Prin legea criticată, colegiul de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție îi este diminuată puterea prin faptul că acesta hotărăște doar cu privire la problemele generale de conducere. Se intră astfel pe domeniul de competență al adunării generale, fiind încălcat art. 124 din Constituție. Este neclar ce rol mai poate avea în aceste condiții adunarea generală.

27. Prevederea cuprinsă în art. 31 alin. (4) din lege, conform căreia votul președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul colegiului de conducere este decisiv, afectează în substanță însăși independența judecătorilor și principiul egalității în drepturi. Se arată că președintele nu ar trebui să aibă un vot mai puternic decât al celorlalți membri, acesta fiind un membru

al colegiului de conducere, care nu ar trebui să aibă mai multe drepturi decât ceilalți membri raportat la ponderea votului, iar situațiile de blocaj ar trebui depășite cu tact, prin ajungerea rațională la cea mai bună soluție, nicidecum prin potențarea votului președintelui Înaltei Curți. Hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să fie expresia deciziei democratice a organului colegial.

28. Pentru aceleași argumente, aplicabile *mutatis mutandis*, sunt neconstituționale și prevederile art. 54 alin. (5), ale art. 82 alin. (3), ale art. 90 alin. (3) și ale art. 97 alin. (3) din lege, referitoare la votul decisiv al președintelui instanței, al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, respectiv, al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și al Direcției Naționale Anticorupție în ce privește adoptarea hotărârilor colegiilor de conducere corespunzătoare.

29. Cu privire la compunerea colegiilor de conducere la instanțe și la parchete se susține că art. 30 alin. (3), art. 54 alin. (2), art. 82 alin. (2), art. 90 alin. (2), art. 97 alin. (2) și art. 107 alin. (2) încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și art. 124 alin. (3) din Constituție, întrucât colegiul de conducere devine un paravan pentru deciziile președinților/vicepreședinților de instanță. Astfel, președintele instanței, beneficiind de ajutorul vicepreședinților și al președinților de secție, a căror numire el însuși o propune Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii, are rolul de a conduce activitatea administrativă a instanței, aducând la îndeplinire hotărârile colegiului de conducere, care este un organ de conducere cu competență determinată. În principiu, președintele instanței, vicepreședinții și președinții de secție au un rol executiv, rolul decizional revenind colegiului de conducere, în ansamblul său. Având în vedere prevederea care impune compunerea colegiului de conducere din președinte, vicepreședinți, președinții de secții și doar 2 judecători aleși pe o perioadă de trei ani, este evident că, în luarea hotărârilor care privesc organizarea instanței, numărul judecătorilor din conducere va fi întotdeauna superior numărului judecătorilor aleși democratic de judecătoria instanței. În plus, judecătoria care trebuie să aducă la îndeplinire hotărârile Colegiului (vicepreședinții, președinții de secție) sunt în același timp judecătoria care îl ajută pe președinte în activitatea managerială. În acest sens, funcția de execuție se va confunda cu funcția decizională, președintele și echipa sa preluând efectiv orice atribut decizional în cadrul instanței, cu consecința ca echipa managerială să pună în operă și să aducă la îndeplinire propriile hotărâri.

30. Or, componenta decizională ar trebui să revină tuturor judecătorilor și să poată fi exercitată prin reprezentanți democratic aleși, neconstituționalitatea prevederii fiind evidentă, întrucât este afectată în substanță însăși independența judecătorilor. Expunerea de motive a Legii privind organizarea judiciară, prin raportare la Avizul nr. 19 (2016) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conține o pseudo-argumentație, confundându-se atribuțiile colegiului de conducere cu cele ale adunării generale a judecătorilor, din moment ce avizul prevede obligativitatea consultării judecătorilor (care se realizează în adunări generale), nu a colegiului de conducere. Din lectura avizului se desprinde o concluzie contrară: intenția sa este de a diminua puterea discreționară a președintelui, nu de a o spori.

31. Din aceeași perspectivă, se susține că prevederea de la art. 45 alin. (4) din legea contestată este neconstituțională din punctul de vedere al posibilității ca președintele instanței să dispună unilateral, doar cu un aviz consultativ al colegiului de conducere, participarea unui judecător din altă secție la constituirea unui complet de judecată, sub aspectul puterii exagerate date președintelui instanței, al lipsei de criterii pentru o astfel de decizie și al posibilei afectări a independenței judecătorului.

32. Ca atare, se arată că includerea de drept în colegiul de conducere a președintelui, vicepreședinților, președinților de secții și alegerea unui număr foarte mic de alți magistrați în adunarea generală sunt de natură a transforma colegiile de conducere în echipa de suport a președinților de instanță.

33. Pentru a se evita ocuparea pe perioadă nelimitată a unui loc în colegiu de aceeași judecători, se impune limitarea mandatelor membrilor aleși ai colegiului, astfel încât toți judecătorii să fie încurajați și motivați să participe la luarea deciziei. Tot astfel, se evită crearea unor centre de decizie motivate de interese pătinoare. De asemenea, față de o reprezentativitate de 1/3, una de 1/5 este firavă, neproportională și nejustificată, concentrând, în cadrul mai multor instanțe, puterea executivă și decizională în mâinile unei singure persoane. Forma legii anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară prevedea că numai în situația unor instanțe (judecătorii/tribunale specializate) cu un număr de 3 judecători sau mai mic atribuțiile Colegiului se exercitau de președintele instanței. Menținerea modificării aduse prin Legea nr. 207/2018 nu își are nicio justificare în a elimina un organ ales democratic.

34. Includerea de drept în colegiul de conducere a vicepreședintelui nu respectă echilibrul care trebuie menținut cu privire la deciziile ce trebuie luate într-o instanță potrivit legii, cu atât mai mult cu cât președintele instanței propune pe vicepreședintele și celelalte persoane din conducerea instanței. Trebuie acordată judecătorilor din fiecare instanță libertatea de a decide care sunt judecătorii ce îi vor reprezenta în colegiul de conducere pentru că, în acest fel, acțiunile conducerii instanței vor fi ținute în echilibru prin intermediul colegiului de conducere ales majoritar de judecătoria care activează în instanță. Această modalitate de desemnare a judecătorilor din colegii constituie o garanție importantă că măsurile sunt luate obiectiv și se evită astfel orice aparență de lipsă de imparțialitate cu privire la soluțiile adoptate.

35. Aspecte similare sunt valabile și în privința parchetelor [prevederile art. 82 alin. (2), ale art. 90 alin. (2), ale art. 97 alin. (2) și ale art. 107 alin. (2) din legea criticată]. Includerea de drept în colegiul de conducere a prim-adjunctului și adjunctului procurorului-șef și a procurorilor șefi de secție nu respectă echilibrul care trebuie menținut cu privire la deciziile ce trebuie luate într-un parchet potrivit legii. Trebuie acordată procurorilor libertatea de a decide care sunt procurorii ce îi vor reprezenta în colegiul de conducere.

36. Se susține că se ajunge la o componentă nedemocratică a colegiilor de conducere a instanțelor/Înaltei Curți de Casație și Justiție/Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, micșorându-se numărul membrilor aleși de adunările generale, și la creșterea influenței președinților.

37. Se critică faptul că, potrivit art. 58 alin. (4) și (5) din legea supusă controlului, sistemul de repartizare aleatorie va fi auditat extern doar sub aspect tehnic, nu și sub aspectul posibilelor eludări ale sistemului prin intervenție umană, ceea ce face ca această auditare să nu își poată atinge obiectivul exprimat la alin. (5), adică identificarea și remedierea vulnerabilităților sistemului inclusiv sub aspectul vicierii sau influențării repartizării aleatorii.

38. În acest sens, se arată că există o contradicție între cele două alineate, fiind încălcate normele de tehnică legislativă. Tolerarea unor vulnerabilități ale sistemului aleator de repartizare a dosarelor poate afecta grav modalitatea de înfăptuire a justiției cu respectarea principiului constituțional al imparțialității. Manipularea acestui sistem poate conduce la direcționarea unor dosare către anumiți judecători, după criterii subiective, ilegitime, pentru a influența înfăptuirea justiției. Faptul că nu se verifică acest sistem și sub aspectul intervenției umane, nu cu scopul de a angaja, ca urmare a auditării, răspunderea

concretă a cuiva — acest lucru realizându-se prin aplicarea altor mecanisme prevăzute de lege —, ci cu scopul de a determina în mod eficient toate vulnerabilitățile sistemului de repartizare aleatorie, încalcă flagrant art. 124 alin. (2) din Constituție (justiția este imparțială) și poate afecta întreaga credibilitate a sistemului judiciar.

39. Cu privire la dispozițiile referitoare la detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară la parchete, se susține că art. 70 din legea contestată este contrar art. 1 alin. (3) și (5), art. 131 alin. (1) și (3), precum și art. 148 din Constituție.

40. În acest sens, se arată că, potrivit art. 70 alin. (5) din legea criticată, organizarea și funcționarea poliției judiciare se stabilesc prin lege specială. Această lege specială nu există nici în stadiul de proiect. Se susține că reglementarea este de natură a anihila capacitatea deja redusă a procurorilor de a efectua o anchetă efectivă și eficientă în cauzele complexe, cu grad mare de dificultate și importanță. În acest fel sunt afectate anchetele sub coordonarea și supravegherea procurorilor de la parchetele de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunale și judecătorii.

41. În legea votată au fost introduse prevederi, dar doar cu titlu tranzitoriu (doar până la emiterea ordinului comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne se aplică legea în vigoare, după care se va aplica ordinul) și apoi, nu se știe dacă și când se va aplica legea nouă specială. La intrarea în vigoare a acestei legi nu va exista, cel mai probabil, o lege specială care să reglementeze organizarea și funcționarea poliției judiciare, situație în care aceste aspecte vor fi reglementate fie temporar de Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, fie de un ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului afacerilor interne.

42. Se arată că relevante în acest sens sunt statuările Comisiei de la Veneția din cadrul Avizului referitor la proiectul legii privind Parchetul specializat din Muntenegru: „(Raportul OCDE privind instituțiile anticorupție specializate) sugerează ca departamentele sau unitățile specializate anticorupție din cadrul poliției sau al parchetului să fie supuse unor reguli ierarhice și proceduri de numire separate sau ca ofițerii de poliție care se ocupă de cauzele de corupție, deși plasați instituțional în cadrul poliției, să raporteze în cauzele individuale doar și direct către procurorul competent”.

43. Așadar, este necesar, pentru buna funcționare a unităților de parchet și mai ales a celor specializate (Direcția Națională Anticorupție/Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism), pentru desfășurarea cu celeritate și eficiență a anchetelor penale, ca în cadrul acestora să fie detașați polițiști judiciari sub directa conducere și controlul nemijlocit al procurorilor. În acest sens, este inexplicabilă eliminarea dispozițiilor, în condițiile în care nu există adoptat sau propus un proiect de lege care să organizeze funcționarea poliției judiciare, singurul efect pe care legiuitorul l-ar putea obține prin această măsură fiind îngreunarea anchetelor penale și ineficiența parchetelor.

44. Organizarea unei poliții judiciare în cadrul Ministerului Public ar reprezenta soluția aptă să răspundă necesităților de eficiență și imparțialitate a îndeplinirii justiției în etapa urmăririi penale, ar răspunde cel mai bine exigențelor constituționale și necesității menținerii echilibrului între autoritățile statului, nepermițând unei entități ce aparține executivului (MAI) să interfereze în exercitarea atribuțiilor autorității judecătorești, așa cum se întâmplă în prezent. Având în vedere faptul că lucrătorii de poliție judiciară pot dispune măsuri prin care restrâng drepturile fundamentale ale persoanelor, este esențial ca statutul lor să excludă orice posibilitate de a primi, direct sau indirect, dispoziții referitoare la activitatea de urmărire penală din afara sistemului judiciar. Pentru a asigura această exigență,

cariera profesională a lucrătorilor de poliție judiciară trebuie să depindă exclusiv de performanța în efectuarea activității de urmărire penală, iar procurorul este singurul în măsură să aprecieze calitatea activității de cercetare penală efectuată de către lucrătorul de poliție judiciară. Atât timp cât va subsista posibilitatea influențării cursului carierei profesionale a polițistului judiciar de către ministrul afacerilor interne, acesta va avea un ascendent asupra aceluși polițist și, prin el, asupra cursului anchetei. Până la momentul organizării unei poliții judiciare proprii, o soluție temporară ar fi cea a detașării în baza legii a polițiștilor de poliție judiciară la unitățile de parchet din cadrul Ministerului Public.

45. De asemenea, pentru polițiștii din cadrul poliției judiciare care vor continua să funcționeze în cadrul structurilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, se impune degrevarea imediată a acestora de orice atribuții care nu privesc activitatea de cercetare penală, iar evaluarea profesională a acestor lucrători de poliție judiciară să fie în competența parchetelor care exercită coordonarea, controlul și conducerea activităților de cercetare penală.

46. Se susține că art. 93 din legea criticată afectează independența și activitatea Direcției Naționale Anticorupție și a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, încălcând dispozițiile art. 148 și art. 20 alin. (2) din Constituție. În susținerea acestei critici, se arată că se elimină prevederea din legislația în vigoare potrivit căreia Direcția Națională Anticorupție este independentă în raport cu instanțele judecătorești și cu parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice.

47. Autorii sesizării precizează că o chestiune importantă care era reglementată de Legea privind organizarea judiciară, și anume existența Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (SIJ), a fost tranșată de Parlament prin adoptarea Legii nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală. Această lege, prin care s-a desființat în mod formal SIJ, a fost, la rândul ei, adoptată într-o procedură de urgență, fără a se aștepta publicarea avizului Comisiei de la Veneția nr. 1.079 din 21 martie 2022. Avizul emis după adoptarea legii a observat gravele probleme generate de Legea nr. 49/2022, în primul rând afectarea nejustificată a competenței Direcției Naționale Anticorupție prin preluarea de la această direcție specializată a competenței de anchetare a magistraților și atribuirea ei unor procurori „anume desemnați”.

48. În acest context, se arată că, deși adoptarea noilor legi ale justiției reprezenta o bună ocazie pentru a corecta Legea de desființare a SIJ în acord cu avizul Comisiei de la Veneția nr. 1.079 din 21 martie 2022, acest lucru nu s-a întâmplat. Autorii sesizării susțin că prin legea contestată ar fi trebuit reglementate și chestiunile legate de anchetarea magistraților, în acord cu avizul menționat al Comisiei de la Veneția și cu obligațiile asumate de România în cadrul MCV. Deși rămâne în lege o dispoziție în sensul că Direcția Națională Anticorupție/Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism se bucură de independență operațională și funcțională, totuși, aceasta nu este clar formulată, textul fiind susceptibil de diverse interpretări.

49. De asemenea, deși se menționează că Direcția Națională Anticorupție/Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism este o structură autonomă (art. 93 și art. 85 din Legea privind organizarea judiciară), totuși legea reglementează faptul că cel care conduce direcția (Direcția Națională Anticorupție/Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism) este procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Această dispoziție, împreună cu cea care

instituire dreptul acestuia de a infirma/controla orice soluție dată de procurorii de la aceste structuri contrazic principiile clamate, de autonomie și independență funcțională, și limitează drastic funcționarea eficientă a acestor structuri.

50. Procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție/Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism este calificat ordonator secundar de credite. Finanțarea cheltuielilor curente și de capital se asigură de la bugetul de stat, fondurile destinate Direcției Naționale Anticorupție/Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism fiind evidențiate distinct în bugetul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Practic, aceste prevederi înlătură și independența de natură financiară pe care aceste structuri ar trebui să o aibă, și afectează inclusiv independența funcțională/operatională a instituțiilor, de vreme ce procurorii șefi, pentru a avea o finanțare corespunzătoare, depind de voința procurorului general al României, care este numit politic.

51. Se arată că de esența luptei anticorupție și împotriva crimei organizate este asigurarea independenței reale, efective a structurilor (parchetelor) și procurorilor care funcționează în acest domeniu. Este necesară menținerea consacării legislative a principiului autonomiei și independenței funcționale a Direcției Naționale Anticorupție, acest principiu constituind garanția supremă a unei activități anticorupție eficiente. De asemenea, asigurarea independenței Direcției Naționale Anticorupție a fost asumată de statul român odată cu ratificarea Convenției ONU împotriva corupției și a Convenției penale a Consiliului Europei, ambele insistând asupra acordării autorităților anticorupție a independenței necesare pentru a exercita funcțiile în mod eficace și libere de orice presiune. Totodată, Decizia Comisiei Europene din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul corupției (2006/928/CE), instituirea Mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), coroborată cu anexa IX din Actul de aderare a României la Uniunea Europeană, intitulată „Angajamente specifice asumate și cerințe acceptate de România la încheierea negocierilor de aderare din 14 decembrie 2004 (menționate la articolul 39 din Actul de aderare)” se opun afectării independenței efective a Direcției Naționale Anticorupție. Potrivit celor stabilite în hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în data de 18 mai 2021 în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, *Asociația Forumul Judecătorilor din România și alții*, reluate în hotărârea pronunțată la 21 decembrie 2021 în cauzele conexe C357/19, C379/19, C547/19, C811/19 și C840/19, *Euro Box Promotion*, România trebuie să respecte Decizia 2006/928 de instituire a MCV și rapoartele adoptate de Comisia Europeană în acest temei, pentru a se conforma obiectivelor de referință.

52. Se mai susține că posibilitatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor-șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de a infirma motivat toate măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din subordine, de la orice palier al parchetelor, prevăzută de art. 68 alin. (3) și (4) din lege, încalcă art. 1 alin. (3) și art. 12 alin. (1) din Constituție și reprezintă o încălcare evidentă a independenței acestora, putând afecta totodată caracterul efectiv al anchetelor, strângerea probelor și celeritatea procedurilor.

53. Se încalcă astfel principiul enunțat în avizul Comisiei de la Veneția emis în 1996 referitor la proiectul de Constituție a Ucrainei. Comisia de la Veneția s-a opus în avizele sale unei asemenea soluții, în care s-a precizat că ar trebui ca autoritatea

superioară în sistemul procuraturii să controleze nivelul imediat superior, dar, cu toate acestea, cea mai înaltă autoritate nu ar trebui să o controleze direct pe cea mai de jos. În acest fel, sistemul de urmărire penală ar fi protejat împotriva intervenției sau influenței politice directe.

54. Or, înfirmarea de către procurorul general și procurorii-șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a soluțiilor și măsurilor tuturar procurorilor din subordine creează un risc major de afectare a dosarelor penale, în contextul în care cei trei de afecțiune eminamente politic. Introducerea în legea supusă controlului a acestor prevederi sugerează intenția creării unor mecanisme de control politic asupra dosarelor penale, având în vedere că, potrivit proiectului de lege, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorii-șefi ai direcțiilor mai sus menționate sunt numiți politic și pot avea, la un moment dat, tentația de a face pe plac celor care i-au numit pentru a-i păstra în funcție sau pentru a le reînnoi mandatul.

55. Autorii sesizării consideră, sub acest aspect, că remediile din prezent (infirmary de către procurorul imediat ierarhic superior și accesul la instanță) sunt suficiente și elimină posibilitatea ca un singur om, numit politic, să intervină în dosarele instrumentate de toți procurorii. Dacă un procuror ierarhic inferior greșește există remedii, dacă însă procurorul aflat în vârful ierarhiei greșește sau derapează sub influență politică nu mai există remedii eficiente și poate fi afectată activitatea întregului Minister Public. Se încalcă și art. 132 alin. (1) din Constituția României potrivit căruia „*procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției*”. Câtă vreme toți procurorii vor ști că soluțiile lor vor atârna de voința procurorului ierarhic superior aflat în cea mai înaltă funcție de conducere, efectul acestei prevederi va fi acela că în cea mai mare parte procurorii își vor dirija activitatea ținând în permanență cont de opțiunile procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (sau procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție), fiind afectată astfel garanția constituțională a imparțialității procurorilor.

56. Se mai critică și prevederile art. 115 alin. (1) din lege, potrivit căruia Institutul Național al Magistraturii (INM) este condus de un director, ajutat de 2 directori adjuncți, numiți și revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, întrucât conducerea nu mai este realizată de Colegiul științific, ci de directorul INM. În felul acesta, rolul INM și mai ales al Consiliului științific este slăbit, toată puterea decizională concentrându-se în mâna unui singur om, în concordanță cu întreaga viziune exprimată prin aceste proiecte de lege. Există astfel un risc sporit de influențare a activității INM.

57. În condițiile în care activitatea desfășurată în ultimii ani a fost una ferită de orice controverse publice, această modificare apare ca lipsită de fundament. De asemenea, Colegiul științific format din magistrați cu înaltă pregătire, dar și din profesori universitari de la cele mai reputeate facultăți de drept din țară, precum și din reprezentanți ai personalului de instruire de la INM, devine un organism cu rol decorativ, ceea ce reprezintă un evident regres.

58. Toate aceste reglementări care scad foarte mult rolul INM sunt adoptate în condițiile în care, prin Planul național de redresare și reziliență, România și-a asumat ca prin noile legi ale justiției să consolideze rolul Institutului Național al Magistraturii în organizarea și desfășurarea examenelor și a concursurilor.

59. Se mai arată că este slăbit rolul Institutului Național al Magistraturii și mai ales al Consiliului științific al Institutului Național al Magistraturii în favoarea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii sau a Consiliului Superior al

Magistraturii, cu încălcarea art. 1, art. 124 și 148 din Constituție. În acest sens, Institutul Național al Magistraturii este eliminat complet din procedura de promovare a judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție sau din procedura de selecție a inspectorilor judiciari. Unele concursuri nu se mai organizează de Consiliul Superior al Magistraturii prin Institutul Național al Magistraturii, ci se vor organiza direct de către Consiliul Superior al Magistraturii, care va putea solicita sprijinul Institutului Național al Magistraturii doar dacă va dori (concursul de admitere în magistratură a persoanelor cu vechime în profesii juridice, de capacitate, de promovare la instanțele și parchetele superioare, de selecție pentru președinții de instanță și șefii de parchete).

60. De asemenea, componența unor comisii de concurs nu mai este desemnată de către Consiliul științific al Institutului Național al Magistraturii, ci de către Consiliul Superior al Magistraturii. Consiliul științific al Institutului Național al Magistraturii, care deține în prezent rol de conducere, este înlocuit cu persoana directorului Institutului Național al Magistraturii, care va exercita singură funcția de conducere. Directorul Institutului Național al Magistraturii este numit și revocat de Consiliul Superior al Magistraturii fără a mai fi necesară propunerea Consiliului științific. Așadar, Consiliul Superior al Magistraturii își întărește puterea asupra Institutului Național al Magistraturii, în condițiile în care activitatea Institutului Național al Magistraturii și conducerea asigurată de Colegiul științific au avut un rol pozitiv în selecția obiectivă și corectă a magistraților în ultimii ani, departe de orice jocuri de putere care, la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, sunt frecvente.

61. Funcția de asistent al judecătorului, menționată în art. 150 din lege, nu are niciun fel de statut legal, nicio reglementare, textul criticat încălcând art. 1 alin. (3) și (5) și art. 124 alin. (3) din Constituție. Potrivit prevederii criticate, asistentul judecătorului are rolul de a-i sprijini pe judecător, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului. Prezența sa în preajma judecătorului nu poate fi lăsată la voia întâmplării, fiind necesar un statut riguros, reglementat prin lege. În speță, asistentul judecătorului rămâne o formă fără fond. Este inadmisibil și în același timp neconstituțional să menționezi în lege o nouă categorie profesională fără a-i detalia statutul.

62. În concluzie, se arată că reglementările cuprinse în legea criticată, atât în detaliile lor specifice prezentate mai sus, cât și apreciate în evaluarea de ansamblu a celor trei legi ale Justiției adoptate de Senat în aceeași zi, conduc la o slăbire a poziției puterii judecătorești în raport cu celelalte puteri din stat — executivă și legislativă, cu încălcarea flagrantă a principiului separației și echilibrului puterilor — art. 1 alin. (4) din Constituția României.

63. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

64. **Președintele Senatului** a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa cu nr. 2.771 din 1 noiembrie 2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.748 din 2 noiembrie 2022, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

65. În acest sens, arată că legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată în procedură de urgență, motiv pentru care termenele au putut fi scurtate, iar modul în care acestea au fost comprimate și intervalele de timp rezultate reprezintă aspecte legate de aplicarea regulelor parlamentare. Invocând jurisprudența Curții Constituționale în materie (Decizia nr. 137 din 20 martie 2018, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 404 din 11 mai 2018, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, Decizia nr. 650 din 25 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 97 din 7 februarie 2019, Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 10 iunie 2022), arată că scurtarea termenelor se poate realiza prin aprobarea procedurii de urgență cerute conform art. 76 alin. (3) din Constituție, legiuitorul constituind prevăzând expres această posibilitate. Or, Legea privind organizarea judecătorească adoptată în procedură de urgență, astfel că scurtarea termenelor procedurale și accelerarea parcursului legislativ al legii nu încalcă dispozițiile constituționale referitoare la respectarea și posibilitatea de a deroga de la termenele regulamentare, temporalitatea fiind o trăsătură de bază a procedurii de urgență. În consecință, consideră că legea criticată a fost adoptată cu respectarea prevederilor art. 1 alin. (3) și (5), ale art. 69 alin. (1), ale art. 74 alin. (5), ale art. 75 și ale art. 76 alin. (3) din Constituție.

66. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa cu nr. 2/9.447 din 1 noiembrie 2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.728 din aceeași dată, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

67. Astfel, în ceea ce privește afirmația autorilor sesizării cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 1 alin. (3) și (5), art. 69 alin. (1), art. 74 alin. (5), art. 75 alin. (1) și (3) și art. 76 alin. (3) din Constituția României, publicată, prin faptul că raportul comisiei sesizate în fond a fost difuzat cu 24 de ore înainte de adoptarea proiectului de lege de către Camera Deputaților sau de către Senat, se arată că este nefondată. Dat fiind caracterul de organe de lucru interne al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este aceea a unui act preliminar, cu caracter de recomandare pentru a veni în sprijinul Camerei sau Camerelor reunite. Ca atare, „imprimarea și distribuirea rapoartelor” comisiei sesizate în fond nu reprezintă o problemă de constituționalitate, iar situația discutării în plenerurile celor două Camere „fără dezbateri și fără a putea lua la cunoștință, în timp util, de conținutul raportului” comisiei speciale comune, nu poate fi invocată, având în vedere situația de fapt, în care chiar semnarii ai sesizării de neconstituționalitate au susținut amendamente în plenul Camerei Deputaților. Se mai arată că articolele din Regulamentul Camerei Deputaților, al Senatului și din cel al ședințelor comune, la care fac referire autorii sesizării, reglementează situația obișnuită în care rapoartele respective sunt emise de comisiile permanente. Or, în cauză, raportul asupra legii deduse controlului de constituționalitate este emis de o comisie specială comună, față de care s-a instituit un regim special. În acest caz, Regulamentul ședințelor comune prevede, în art. 18, un termen maxim de 10 zile pentru înscrierea pe ordinea de zi a unui proiect de lege pentru care s-a primit raportul.

68. În ceea ce privește afirmația autorilor sesizării cu privire la faptul că legea dedusă controlului de constituționalitate cuprinde prevederi neclare, imprecise și lipsite de predictibilitate, apreciază că este nefondată, întrucât argumentele redată de autorii sesizării nu constituie veritabile critici de neconstituționalitate, ci simple declarații/opinii politice, reliefând faptul că autorii sesizării nu sunt de acord — ca decizie politică — cu modificările aduse normelor în vigoare se circumstanțiază evoluției realităților economice și sociale din România, fără să afecteze scopul primordial și concepția generală a reglementării de bază.

69. Față de critica privitoare la pretinsa încălcare a principiului legalității, se apreciază că limbajul juridic folosit de legiuitor este clar, predictibil și neechivoc, din conținutul acestuia

lipsind pasaje obscure sau soluții normative contradictorii. În consecință, pretinsa lipsă de precizie, predictibilitate și claritate nu poate fi reținută.

70. Astfel, referitor la art. 13 din legea criticată, arată că acesta precizează cu claritate faptul că discontinuitatea apare atunci când „ *judecătorul nu poate participa la judecată din motive obiective*”.

71. În ceea ce privește art. 15 alin. (1), consideră că în noțiunile „video” și „audio”, cuvântul „sau” nu trebuie interpretat într-un sens care să aibă ca finalitate lipsirea de efecte juridice a normei. Textul criticat nu este redactat într-un limbaj de specialitate, tehnic, ci într-un limbaj accesibil tuturor.

72. Cu privire la afirmația referitoare la funcționarea „*fără numărul legal de membri*” a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care ar reieși din art. 30 alin. (5) din legea criticată, arată că textul în cauză reglementează un criteriu obiectiv de selecționare a judecătorului la ședințele colegiului, respectiv judecătorul care „*are cea mai mare vechime în funcția de judecător din cadrul secției*”. Astfel că, doar în situația în care, din motive obiective, colegiul nu se poate constitui cu numărul legal de membri aleși, va participa judecătorul care îndeplinește un criteriu obiectiv, respectiv cea mai mare vechime în funcție în cadrul secției. Această excepție este foarte clară și are rolul de a evita orice blocaj de funcționare a colegiului.

73. Referitor la art. 34 alin. (3) din lege, arată că acesta precizează în mod clar că schimbarea membrilor completurilor de judecată se face doar în mod excepțional și doar pe baza unor criterii obiective, care se reglementează prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Rolul acestor criterii obiective este de a exclude înlocuirea arbitrară a judecătorilor și, ca atare, impune ca acest regulament să înlăture orice risc de afectare a independenței justiției.

74. Cu privire la susținerea că nu există criterii clare, predictibile și obiective în art. 36 alin. (3) și (8) din legea criticată pentru formarea completurilor de judecată de 5 judecători și tragerea la sorți a completului de 5 judecători, sunt relevante aceleași argumente anterior prezentate. Astfel, art. 36 alin. (3) reglementează cu claritate modul în care se formează completurile de 5 judecători, respectiv din judecători ai Secției I și ai Secției a II-a civile și Secției contencios administrativ și fiscal și stabilește, de asemenea, cu claritate, că reprezentativitatea secțiilor completurilor se face pe baza criteriilor obiective adoptate prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Totodată, textul de lege definește rolul acestor criterii obiective, respectiv excluderea desemnării arbitrare. Alin. (8) al aceluiași articol statuează principiul prin excelență obiectiv al alegerii judecătorilor completurilor, respectiv tragerea la sorți.

75. Referitor la pretinsa necorelare dintre alineatele (1) și (2) ale art. 45 din legea criticată, arată că ipotezele celor două alineate decurg într-o logică juridică clară, tratând înființarea completurilor specializate în două situații distincte. Prima situație, cu statut de regulă, pe care o reglementează alin. (1), este că aceste completuri specializate sunt înființate de președintele instanței, la propunerea colegiului de conducere al respectivei instanțe. A doua situație, cu statut de excepție, reglementată de alin. (2), este reprezentată de cazul în care prin legea specială se prevede obligativitatea constituirii completurilor specializate, când aceasta se realizează prin hotărâre a Secției de judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui de instanță. Așadar, textele sunt clare, având ipoteze diferite.

76. În ceea ce privește prevederile art. 159 din lege, semnalează că reglementarea nu se referă la organizarea poliției judiciare, ci la „*măsurile de cooperare*”. În acest sens,

prin textul criticat s-a dispus ca aceste măsuri de cooperare să fie stabilite prin act infraconstituțional, respectiv prin ordin comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne, având în vedere că în cauză sunt aspecte care privesc activități de operativitate în aplicarea legii.

77. Referitor la critica adusă prevederilor art. 21 alin. (6) din legea criticată, în sensul că ar lipsi criteriile clare și obiective în cazul repartizărilor temporare, apreciază că este nefondată, întrucât textul reglementează o măsură de ordin administrativ: repartizarea unor judecători dintr-o secție în alta (excepțându-se secțiile ce soluționează cauze în materia penală), cu scopul soluționării cauzelor cu celeritate. Repartizarea se face cu acordul judecătorului, iar în lipsa acestui acord se aplică criteriul obiectiv al tragerii la sorți. Această măsură administrativă are scopul apărării principiului celerității în soluționarea cauzelor.

78. Cu privire la critica privind prevederile art. 28 din lege, potrivit căreia completul de 5 judecători nu ar putea să își schimbe jurisprudența, arată că textul în cauză introduce un criteriu obiectiv prin care se poate schimba jurisprudența. Astfel, în cazul în care completul de 5 judecători ori o Secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că este „*necesar să revină asupra propriei jurisprudențe*”, atunci completul sesizează Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție care se va pronunța, cu citarea părților, asupra sesizării de schimbare a jurisprudenței. Autorii sesizării omit însă să observe că Secțiile unite includ și Secția care a formulat sesizarea, secție care participă la soluționarea cauzei.

79. În ce privește critica privind prevederile art. 30 alin. (1), în sensul că „sunt diminuate puterile colegiului de conducere și se creează confuzie cu atribuțiile care ar trebui să revină în mod automat adunării generale”, apreciază că este nefondată, întrucât, potrivit textului de lege criticat, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție este asigurată de președintele acesteia, vicepreședintele acesteia, precum și de Colegiul de conducere. Așadar, nu se susține afirmația autorilor sesizării potrivit căreia s-ar diminua „puterile” colegiului, deoarece acesta participă la conducerea Înaltei Curți. În plus, textul atribuie competența colegiului de conducere de a hotărî asupra problemelor generale de conducere.

80. În privința criticii art. 31 alin. (4) din lege, în sensul că votul președintelui în cadrul colegiului de conducere este decisiv, se arată că, fiind un organism colegial, deciziile în cadrul acestuia se iau potrivit regulii majorității și a cvorumului. Textul de lege criticat reglementează cu claritate că ședința se desfășoară în prezența a cel puțin 7 membri ai colegiului. De asemenea, numai în caz de paritate de voturi este decisiv votul președintelui.

81. Referitor la critica autorilor sesizării asupra art. 30 alin. (3), art. 54 alin. (2), art. 82 alin. (2), art. 90 alin. (2), art. 97 alin. (2), art. 107 alin. (2), potrivit căreia compunerea colegiilor de conducere ar contraveni art. 1 alin. (3)—(5) și art. 124 alin. (4) din Constituție, președintele Camerei Deputaților constată că aceasta este nefondată. Referitor la expresia „*colegiul de conducere devine un paravan pentru deciziile președinților/vicepreședinților de instanță*”, se apreciază că autorii sesizării ignoră dispozițiile art. 31 alin. (4) din lege, potrivit cărora hotărârile se adoptă cu majoritate de voturi, cu condiția îndeplinirii condiției de cvorum (prezența a 7 membri). Așadar, afirmația autorilor este nefondată. Se mai arată că judecătorii aleși ca membri în cadrul colegiului exercită aceleași atribuții pe care le au și ceilalți membri în cadrul organismului colegial denumit „*colegiul de conducere*”. Orice altă interpretare, cum ar fi, de exemplu, că aceste colegii de conducere se transformă în „*echipa de suport*” a președinților, este nefondată.

82. Cu privire la critica referitoare la art. 58 alin. (4) și (5) din lege, în sensul că sistemul de repartizare aleatorie va fi audiat extern „*doar sub aspect tehnic, nu și sub aspectul posibilităților*”

eludări ale sistemului prin intervenție umană”, se arată că, potrivit art. 58 alin. (5), scopul auditării externe este reglementat cu claritate, respectiv acela al „identificării și remedierii vulnerabilităților sistemului inclusiv sub aspectul vicierei sau influențării repartizării aleatorii”. Așadar, textul criticat nu exclude verificarea vicierei sistemului prin acțiune umană.

83. În privința criticii referitoare la art. 70 alin. (5) din lege, potrivit căreia nu există legea specială privind organizarea și funcționarea poliției judiciare nici în stadiu de proiect, se consideră că este nefondată. Această normă are rolul de a reglementa pentru viitor, în sensul de a se statua că organizarea și funcționarea poliției speciale se va realiza prin lege specială. Așadar, faptul că prevederea criticată are doar caracter tranzitoriu nu numai că nu este de natură a afecta neconstituționalitatea reglementării, ci este și nefondată.

84. Referitor la critica privind art. 93 din lege, în sensul că nu se mai menține o prevedere din actuala reglementare aflată în vigoare, președintele Camerei Deputaților apreciază că aceasta este nefondată, critica vizând opțiunea politică a majorității parlamentare, care nu corespunde cu opțiunea politică a autorilor sesizării.

85. În ceea ce privește critica autorilor sesizării privind art. 68 alin. (3) și (4) din legea criticată, cu referire la posibilitatea procurorului general și a procurorilor-șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de a infirma măsurile și soluțiile procurorilor din subordine, se observă că înșiși autorii sesizării precizează că această înfirmare trebuie să fie motivată, în sensul apărării garanțiilor procesuale.

86. Referitor la critica privind art. 115 din legea contestată, referitoare la conducerea Institutului Național al Magistraturii, care este realizată de director, și nu de consiliul științific, astfel cum este reglementat în prezent, se consideră că această afirmație este nefondată. Aceasta nu reprezintă o veritabilă critică de constituționalitate, ci doar un punct de vedere politic diferit față de decizia politică majoritară. Și afirmația potrivit căreia „toată puterea decizională se concentrează în mâna unui singur om” este nefondată întrucât, potrivit textului de lege criticat, directorul și cei 2 directori adjuncți sunt numiți și revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care are întreg controlul asupra activității acestora, putând, în condițiile legii, nu numai să îi numească, ci și să îi revoce.

87. În ceea ce privește critica potrivit căreia ar fi slăbit rolul INM și mai ales al Consiliului științific al Institutului Național al Magistraturii în favoarea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii sau a Consiliului Superior al Magistraturii, se arată că această critică nu vizează niciun articol din legea supusă controlului de constituționalitate. Astfel, afirmația autorilor sesizării privind încălcarea art. 1, 124 și 148 din Constituție este nefondată. De asemenea, critica autorilor sesizării referitoare la prevederile conform cărora concursurile nu se vor mai organiza de Consiliul Superior al Magistraturii prin Institutul Național al Magistraturii, ci direct de Consiliul Superior al Magistraturii, nu poate reprezenta un motiv de neconstituționalitate, ci reprezintă voința de reglementare a legiuitorului. Institutul are rolul de pregătire a viitorilor judecători și procurori, iar concursul de admitere în magistratură a persoanelor cu vechime în profesia juridică este atribuția Consiliului Superior al Magistraturii.

88. Cu privire la critica autorilor sesizării asupra art. 150 din legea criticată, în sensul că funcția de asistent al judecătorului nu are niciun fel de statut legal, se consideră că este nefondată, statutul și atribuțiile asistenților urmând să fie reglementate prin lege specială.

89. Guvernul a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa cu nr. 7/7.803/2022 din 1 noiembrie 2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.803 din 3 noiembrie

2022, prin care consideră, în esență, că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

90. Cu privire la criticile de natură extrinsecă arată că există o jurisprudență constantă a instanței constituționale, care, în mai multe rânduri, a respins ca neîntemeiate critici similare celor din prezenta cauză (Decizia nr. 633 din 12 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1020 din 29 noiembrie 2018, paragraful 267).

91. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă apreciază că sunt neîntemeiate cele potrivit cărora o serie de prevederi cuprinse în legea adoptată sunt neclare, imprecise și lipsite de predictibilitate, astfel încât sunt încălcate principiul securității juridice și principiul calității legii, care decurg din principiul legalității statuat de art. 1 alin. (5) din Constituție.

92. Astfel, referitor la critica privind caracterul neclar al sintagmei „principiul continuității” din art. 13 al legii arată că este unanim admis că principiul continuității impune ca judecătorul investit cu soluționarea cauzei să nu poate fi înlocuit pe durata procesului decât pentru motive temeinice, în condițiile legii. Dacă în Codul de procedură penală, legiuitorul a preferat utilizarea sintagmei „principiul continuității completului” [de exemplu, la art. 353 alin. (10)], în cuprinsul Codului de procedură civilă s-a utilizat fie termenul „continuitatea” — art. 9, fie expresia „continuitatea instanței” — art. 214. Întrucât Legea de organizare judiciară sintetizează o serie de principii și reguli care guvernează activitatea judiciară atât în materie penală, cât și în materie civilă *lato sensu* (extrapenală), a fost preferată utilizarea formulei „principiul continuității”, existentă în cuprinsul Legii nr. 304/2004 încă de la data adoptării acesteia, norma fiind clară și previzibilă în ceea ce privește redactarea și efectele sale.

93. Referitor la art. 15 alin. (1) din lege arată că textul criticat are o redactare care permite stabilirea intenției de reglementare a legiuitorului la adoptarea prevederilor normative în discuție. Dispoziții cu o redactare identică normei criticate au fost introduse în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară în anul 2005, prin Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, aceasta prevăzând că ședințele de judecată urmau să se înregistreze de la data de 1 iulie 2006. În redactarea normei în discuție, legiuitorul a avut în vedere două variante posibile de îndeplinire a obligației de înregistrare a ședințelor de judecată, una cu valoare minimală (înregistrarea audio) și una cu valoare maximală (înregistrarea video), fiind indicată posibilitatea de a alege între cele două alternative. Întrucât rațiunea normei a fost aceea de instituire a cadrului necesar care să permită verificarea respectării obligațiilor impuse în sarcina instanței cu privire la notarea aspectelor în legătură cu desfășurarea procesului, rezultă cu claritate faptul că, în înțelesul normei, înregistrarea video trebuie să asigure nu doar înregistrarea imaginii, ci și a sunetului.

94. În ceea ce privește critica prevederilor art. 30 alin. (5) din lege consideră că norma nu numai că nu este neclară și nu creează instabilitate, ci, în sens contrar, permite funcționarea colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, dacă, din motive obiective — de exemplu, din cauza numărului de judecători ai instanței care declară că nu doresc să facă parte din colegiu sau din alte cauze obiective — acesta nu se poate constitui cu numărul legal de membri aleși. Prevederi asemănătoare se regăsesc, de lege lata, în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție [art. 22 alin. (7)].

95. În ceea ce privește critica adusă art. 34 alin. (3) din lege arată că Legea privind organizarea judiciară cuprinde o serie de dispoziții care reglementează principiile organizării judiciare, procedura judiciară, dar și aspecte concrete referitoare la organizarea instanțelor judecătorești, inclusiv la formațiunile judiciare din cadrul acestora; există însă și alte aspecte ale organizării administrative a instanțelor judecătorești, în general,

și ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în particular, care, dat fiind caracterul lor detaliat, se adoptă prin Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești, respectiv prin Regulamentul privind organizarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Legea însăși prevede adoptarea celor două regulamente, care urmează să reglementeze reguli în materie, însă cu respectarea principiilor instituite chiar de către legiuitorul organic, fără ca un asemenea procedeu să poată fi echivalat cu o adăugare la lege, să semnifice încălcarea art. 73 alin. (3) lit. l) sau art. 126 alin. (4) din Constituție ori să dea naștere unei împredictibilități legislative. Dispozițiile legale primare criticate stabilesc o marjă redusă de apreciere a emitentului actului administrativ normativ cu privire la normarea situațiilor în care poate opera înlocuirea membrilor completurilor de judecată — plecând de la condiționalitățile impuse în termeni expliciti de legiuitor, care exclud orice resorturi de ordin subiectiv —, fiind evident faptul că modificarea compunerii completului de judecată nu poate fi decât urmarea unor împrejurări obiective, prevăzute ori care rezultă din lege.

96. Referitor la critica formulată față de art. 36 alin. (3) și (8) din legea criticată arată că legea a dat o reglementare detaliată completurilor de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție în ceea ce privește aspectele esențiale ale înființării acestora, însă alte aspecte, precum procedura concretă de tragere la sorți sau stabilirea unor criterii obiective pe baza cărora colegiul de conducere al acestei instanțe stabilește, anual, reprezentativitatea celor 3 secții ce judecă în materie extrapenală, în scopul tragerii la sorți a completurilor de 5 judecători în materie civilă și în raport cu competența materială a acestor formațiuni de judecată, urmează să fie detaliate în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind astfel urmărită asigurarea unei reglementări care să poată răspunde diverselor situații practice.

97. Referitor la critica adusă prevederilor art. 45 alin. (2) din lege precizează că acestea au natura unei norme speciale și derogatorii de la regula instituită la alin. (1) al aceluiași articol, prevederi obligatorii în virtutea adagiului „*specialia generalibus derogant*”, în sensul că, atunci când legea prevede obligativitatea constituirii completurilor specializate la curțile de apel și la tribunale, și numai atunci, acestea se înființează prin hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea șefedintelui instanței. În consecință, nu există nicio contradicție între cele două norme arătate.

98. Referitor la critica adusă prevederilor art. 70 alin. (5) și ale art. 159 din lege menționează normele care statuează că Ministerul Public conduce și supraveghează activitatea de cercetare penală a organelor de poliție judiciară, prin intermediul unor atribuții funcționale, precum și al unor atribuții administrative, astfel că interpretarea autorilor, potrivit căreia „activitatea de conducere și supraveghere de către procurori a activității de cercetare penală a poliției judiciare nu se va mai realiza în temeiul legii, cum impune Constituția”, ține de un resort subiectiv, simpla lectură a prevederilor legale relevante neducând la o astfel de concluzie. Pe de altă parte, subliniază faptul că nicio dispoziție constituțională nu stabilește, nici explicit, nici implicit, organizarea administrativă a poliției judiciare în cadrul parchetelor, ci doar faptul că parchetele conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii. Renunțând, în parte, la concepția existentă anterior în cuprinsul de organizare judiciară, ale cărei prevederi stabileau detașarea în cadrul parchetelor regulate (obișnuite) a unor ofițeri și agenți de poliție judiciară, atât pentru desfășurarea activităților prevăzute de art. 142 din Codul de procedură penală, cât și pentru efectuarea activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor din domeniul economic, financiar, fiscal și vamal — sub acest aspect,

a se vedea art. 66¹ și art. 120²—120⁴ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară —, noua lege a prevăzut, ca principiu, că organizarea și funcționarea poliției judiciare se reglementează prin lege specială [art. 70 alin. (5) din lege], precum și faptul că măsurile de cooperare pentru desemnarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară în vederea desfășurării activităților prevăzute de art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală în cadrul Ministerului Public se vor stabili prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului afacerilor interne, care se va adopta în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a legii [art. 159 alin. (1) din lege].

99. Cu privire la prevederile art. 21 alin. (6) din legea criticată arată că norma în discuție stabilește în termeni clari situația în care se poate dispune, de către colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, mutarea temporară a unor judecători de la o secție la alta a acestei instanțe. Ținând seama de dihotomia penal-civil și de principiul specializării judecătorilor, repartizarea temporară a unor judecători în cadrul altor secții nu se poate face în cadrul Secției penale a instanței supreme și nici nu poate privi repartizarea temporară a unor judecători din cadrul acestei secții la celelalte secții care judecă cauze în materie extrapenală, iar o astfel de măsură poate fi decisă doar pentru motive ce țin de nevoile instanței. În plus, repartizarea temporară a judecătorilor se face cu acordul acestora, iar în lipsa acordului, prin tragere la sorți. În concluzie, măsura respectivă poate fi decisă doar pentru motive legitime — legate de o repartizare a resurselor disponibile care să asigure o bună administrare a justiției, iar asemenea măsuri dispuse de colegiul de conducere, fără acordul ori consimțământul judecătorului, pot fi contestate în justiție, existând o jurisprudență solid conturată în materia contestării hotărârilor colegiilor de conducere ale instanțelor judecătorești, în calitate de organisme ce dezbat problemele generale de conducere ale instanței și adoptă hotărâri menite să asigure buna organizare și funcționare a acestora. Prin toate garanțiile instituite de lege și scopul legitim urmărit, repartizarea temporară a unor judecători în cadrul altor secții nu este de natură să aducă atingere principiilor inamovibilității și independenței judecătorilor și nici imparțialității judecătorului. *De lege lata*, mutarea unor judecători de la o secție la alta a unei instanțe constituie obiectul de reglementare al Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, astfel că și prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție se pot stabili criterii subsidiare de selecție în cazul în care mai mulți judecători își dau acordul pentru repartizarea temporară în cadrul altei secții a instanței.

100. Cu privire la critica adusă dispozițiilor art. 28 din lege arată că, distinct de mecanismele de unificare a practicii judiciare de către Înalta Curte de Casație și Justiție pe calea recursului în interesul legii și a hotărârilor prealabile pronunțate pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, norma criticată reglementează un procedeu de schimbare a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, care poate avea loc în situația în care intervin elemente noi, ce determină reconsiderarea soluțiilor anterioare. Procedura revirimentului jurisprudențial permite a se preîntâmpina eventuale contradicții de jurisprudență chiar la nivelul instanței supreme, iar elementul de noutate adus prin noua lege privind organizarea judiciară privește exclusiv includerea completurilor de 5 judecători, alături de secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca titulari ce pot formula o sesizare pentru a se reveni asupra propriei jurisprudențe. Soluția adoptată a avut în vedere competența materială proprie a acestor formațiuni judiciare, precum și împrejurarea că acestea nu funcționează în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, reglementarea *de lege lata* vizând exclusiv problematica schimbării jurisprudenței unei secții

a acestei instanțe. Conchide în sensul că prevederile criticate urmăresc asigurarea stabilității, previzibilității și securității juridice, iar nu împiedicarea accesului la justiție. Acestea nu numai că nu încalcă prevederile art. 124 din Constituție referitoare la înfăptuirea justiției, ci, dimpotrivă, dau expresie acestora.

101. Consideră că nu este întemeiată nici critica privind diminuarea puterilor Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și crearea unei confuzii cu atribuțiile care ar trebui să revină în mod normal adunării generale. Astfel, pe de o parte, atribuțiile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt cvasiidentice cu cele reglementate anterior de lege și de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, pe de altă parte, atribuțiile adunării generale a acestei instanțe sunt distinct reglementate de lege.

102. Cu privire la criticile formulate față de dispozițiile art. 31 alin. (4) din lege precizează, cu referire la colegiul de conducere al instanțelor judecătorești, că acesta este un organism colegial format din judecători cu funcții de conducere și de execuție din cadrul instanței, aceștia din urmă fiind aleși de adunarea generală a judecătorilor, organism colegial care hotărăște cu privire la problemele generale de conducere ale instanței stabilite de lege în competența sa. Legiuitorul a prevăzut atât exercitarea de către președintele instanței a unor atribuții manageriale, în scopul organizării eficiente a activității acesteia, cât și constituirea în cadrul fiecărei instanțe a unui colegiu de conducere, stabilindu-se în acest fel implicarea judecătorilor instanței în funcționarea acesteia și în anumite probleme manageriale. Pentru a da substanță principiului responsabilității și pentru a permite o evaluare obiectivă a activității desfășurate în funcțiile de conducere, corelată cu sarcinile și responsabilitățile președinților de instanțe și conducătorilor parchetelor — argumente valabile și în ceea ce privește celelalte funcții manageriale de la nivelul instanței/parchetelor — legea supusă controlului de constituționalitate a stabilit o nouă componență a colegiilor de conducere din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, în sensul includerii în cadrul acestor organisme a unor magistrați care ocupă funcții de conducere în cadrul instanței sau parchetului. În fundamentarea acestei soluții s-a avut în vedere faptul că realizarea actului managerial trebuie să fie în responsabilitatea conducătorilor instituțiilor judiciare, aceștia având scopuri comune organizației din care fac parte și o înțelegere mai profundă a necesităților acesteia, iar nu a judecătorilor cu funcții de execuție, care, în prezent, au o pondere majoritară în cadrul colegiului, dar a căror responsabilitate legală pentru actul managerial este inexistentă. Soluția propusă prin norma criticată menține un rol deliberativ al colegiului de conducere în anumite probleme manageriale, iar în cadrul acestuia sunt reprezentați în continuare judecători (cu funcții de execuție) aleși de adunarea generală a judecătorilor instanței.

103. Referitor la critica adusă art. 58 alin. (4) din lege arată că auditul are ca obiect identificarea și remedierea oricărei vulnerabilități a sistemului, astfel cum rezultă din redactarea noimei, inclusiv a celor de natură să permită, prin intervenția factorului uman, vicierea sau influențarea repartizării aleatorii. Pe de altă parte, auditul în discuție nu poate avea decât un rol tehnic (analizând caracteristicile, vulnerabilitățile și limitele sistemului informatic), deoarece evaluarea modului în care, în concret, judecătorii și personalul auxiliar de specialitate respectă normele privind primirea și înregistrarea cererilor și repartizarea aleatorie a dosarelor revine Inspecției Judiciare, iar nu auditorului extern.

104. În ceea ce privește critica potrivit căreia Legea privind organizarea judiciară afectează independența și activitatea Direcției Naționale Anticorupție și a Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism,

menționează că textul din Legea nr. 304/2004 care nu a mai fost preluat în legea supusă controlului de constituționalitate este, în mod evident, o reminiscență a vechii reglementări referitoare la Parchetul Național Anticorupție. Rațiunea acestei norme juridice (la data adoptării sale) era de a da Parchetului Național Anticorupție o poziție unică, aparte în cadrul Ministerului Public. Dispoziții referitoare la acesta au fost menținute atât în legea de organizare judiciară adoptată în anul 2004, cât și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu toate că, din anul 2005, concepția originară a legiuitorului privind organizarea Parchetului Național Anticorupție (ulterior Direcția Națională Anticorupție) a fost schimbată, înființându-se Departamentul Național Anticorupție, ca structură autonomă, cu personalitate juridică proprie, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin reorganizarea Parchetului Național Anticorupție. În acest context, Guvernul amintește că structura organizatorică a Ministerului Public este una de tip piramidal. Chiar organizată sub forma unei entități cu personalitate juridică, Direcția Națională Anticorupție (la fel și Direcția de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — DIICOT) este parte integrantă a Ministerului Public, în general, și a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în particular. Prin urmare, aceasta nu poate fi „independentă în raport cu parchetele”, întrucât este o componentă constitutivă a Ministerului Public. În ceea ce privește „independența parchetelor”, în general, și a Direcției Naționale Anticorupție, în particular, în raport cu instanțele judecătorești ori cu alte autorități publice, aceasta este consacrată prin art. 66 alin. (4) din proiectul Legii privind organizarea judiciară.

105. Referitor la pretinsa înlăturare a independenței financiare a Direcției Naționale Anticorupție și a Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, arată că Legea privind organizarea judiciară nu a făcut decât să clarifice o situație care trenează de mulți ani, procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție fiind desemnat, prin modificările aduse succesiv Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002, atât ordonator principal de credite [art. 4 alin. (3)], cât și ordonator secundar de credite [art. 4 alin. (4)]. Având în vedere antinomia între două norme juridice, prevala ultima soluție adoptată, ce consacră calitatea procurorului-șef direcție de ordonator secundar de credite. În ceea ce privește situația procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism precizează că soluția cuprinsă în reglementarea specifică aplicabilă acestei structuri de parchet consacră calitatea acestuia de ordonator terțiar de credite, iar nu pe cea de ordonator principal de credite [art. 19 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative].

106. Cu privire la posibilitatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor-șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și ai Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de a infirma motivat toate măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din subordine, arată că, din redactarea prevederilor criticate rezultă în mod clar că procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu are recunoscut atributul de a putea infirma măsurile și soluțiile procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. O astfel de competență revine exclusiv procurorilor-șefi direcție [art. 68 alin. (3) și (4) din proiect]. Doar procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție este abilitat să infirme, motivat, măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție,

atunci când acesta constată că sunt nelegale sau netemeinice, interpretare ce rezultă atât din faptul că prevederile alin. (4) a natura unei norme speciale și derogatorii în raport cu reglementarea de la alin. (3), cât și din utilizarea în redactarea alin. (4) a adverbului „numai”, care indică o restricție și o exclusivitate rezervată procurorului-șef Direcției Naționale Anticorupție (respectiv procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism). Pe de altă parte, controlul ierarhic în cadrul Ministerului Public este un principiu de rang constituțional. Principiul controlului ierarhic instituie obligația pentru legiuitor de a reglementa organizarea Ministerului Public astfel încât să asigure o unitate de acțiune a procurorilor pentru realizarea unitară a rolului constituțional al parchetelor, acela de apărare a intereselor generale ale societății; de aceea, parchetele nu sunt structuri de sine stătătoare, ci structuri reunite în cadrul Ministerului Public, tocmai pentru a configura principiul controlului ierarhic superior, în acea structură care nu poate fi decât de tip piramidal. Întrucât activitatea de urmărire penală este principala componentă a activității Ministerului Public, iar independența procurorului de caz nu exclude controlul ierarhic, actele de înfirmare ale procurorilor ierarhic superiori fiind examinate de către o instanță, conform procedurii prevăzute de art. 335 din Codul de procedură penală, legea a stabilit faptul că măsurile și soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior ori de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice. De asemenea, măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pot fi infirmate motivat numai de către procurorul ierarhic superior ori de către procurorul-șef al direcției, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice.

107. În ceea ce privește criticile referitoare la conducerea Institutului Național al Magistraturii, care nu mai este realizată de Colegiul științific, ci de directorul institutului, arată că, potrivit Constituției, propunerile de numire, promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii. În aceste condiții, gestionarea carierei magistraților de către Consiliul Superior al Magistraturii, indiferent dacă aceasta se realizează prin Plen sau prin secții, nu numai că nu contravine vreunei norme constituționale, ci, dimpotrivă, dă expresie dispozițiilor constituționale referitoare la statutul judecătorilor și procurorilor și rolul Consiliului Superior al Magistraturii.

108. În ceea ce privește criticile privind puterile manageriale acordate directorului Institutului Național al Magistraturii prin legea adoptată, întrucât nicio dispoziție constituțională nu face referire la Institutul Național al Magistraturii sau Consiliul științific al acestuia — organ colegial din cadrul Institutului Național al Magistraturii cu o puternică componentă de reprezentare din afara magistraturii, apreciază că sunt lipsite de relevanță constituțională.

109. În fine, în ceea ce privește critica potrivit căreia funcția de asistent al judecătorului nu are niciun fel de statut legal, arată că norma în discuție constituie o reglementare de principiu care trasează cadrele viitoare ale acestei profesii juridice, ce urmează a fi în concret reglementate prin lege specială, iar prevederile respective au un conținut normativ care nu împietăzesc asupra normelor constituționale invocate.

110. La dosar, 2 persoane fizice, în calitate de cetățeni, au depus memoriile *amicus curiae* prin care susțin neconstituționalitatea Legii privind organizarea judiciară.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Senatului, președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

111. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie Legea privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. 13, art. 15 alin. (1), art. 21 alin. (6), art. 28, art. 30 alin. (1), (3) și (5), art. 31 alin. (4) teza a doua, art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (3) și (8), art. 45 alin. (1), (2) și (4), art. 54 alin. (2) și (5), art. 57, art. 58 alin. (4) și (5), art. 68 alin. (3) și (4), art. 70, art. 82 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 90 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 93, art. 97 alin. (2) și (3) teza a doua, art. 107 alin. (2), art. 115 alin. (1), art. 150 și ale art. 159 din aceasta, care au următorul cuprins:

— Art. 13 — „Activitatea de judecată se desfășoară cu respectarea principiilor distribuirii aleatorii a dosarelor și continuității, cu excepția situațiilor în care judecătorul nu poate participa la judecată din motive obiective.”;

— Art. 15 alin. (1) — „(1) Ședințele de judecată se înregistrează de către instanță prin mijloace tehnice video sau audio.”;

— Art. 21 alin. (6) — „(6) În mod excepțional, în situația existenței unui volum ridicat de activitate la nivelul unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție care soluționează cauze în alte materii decât cea penală, pentru soluționarea acestora într-un termen optim și previzibil, colegiul de conducere, la propunerea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, va putea dispune repartizarea temporară în cadrul acelei secții, pe durata unui an, a unor judecători de la alte secții decât cea penală, desemnați cu acordul acestora, iar în lipsa acordului, prin tragere la sorți.”;

— Art. 28 — „Dacă o secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau un complet de 5 judecători consideră că este necesar să revină asupra propriei jurisprudențe, întrerupe judecata și sesizează Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, care judecă cu citarea părților din dosarul a cărui judecată a fost întreruptă. După ce Secțiile Unite s-au pronunțat asupra sesizării privind schimbarea jurisprudenței, judecata continuă.”;

— Art. 30 alin. (1), (3) și (5): „(1) Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere. Colegiul de conducere hotărăște cu privire la problemele generale de conducere ale instanței stabilite de lege în competența acestuia. (...)

(3) Președintele, vicepreședinții, președinții de secții și 4 judecători, câte unul de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ. (...)

(5) În cazul în care colegiul de conducere nu se poate constitui cu numărul legal de membri aleși din motive obiective, până la constituirea colegiului de conducere potrivit alin. (3) sau (4), activitatea acestuia se desfășoară prin participarea la ședințele sale, cu drept de vot, a judecătorului cu cea mai mare vechime în funcția de judecător din cadrul secției.”;

— Art. 31 alin. (4) teza a doua: „(4) Ședințele Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se desfășoară în prezența a cel puțin 7 dintre membrii săi. Hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se adoptă cu votul majorității membrilor săi. Votul președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție este decisiv în caz de paritate de voturi.”;

— Art. 34 alin. (3): „(3) Schimbarea membrilor completurilor de judecată se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și

funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care vor exclude înlocuirea arbitrară a acestora.”;

— Art. 36 alin. (3) și (8): „(3) În alte materii decât cea penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători din cadrul Secției I civile, Secției a II-a civile și Secției de contencios administrativ și fiscal, conform reprezentativității stabilite anual de Colegiul de conducere, pe baza criteriilor obiective prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care exclude desemnarea arbitrară. (...)”

(8) Tragerea la sorți se realizează în condițiile stabilite de Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.”;

— Art. 45 alin. (1), (2) și (4): „(1) Secțiile curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora se înființează, la propunerea președintelui, cu avizul colegiului de conducere al fiecărei instanțe, prin hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii. Completurile specializate și celelalte completuri ale secțiilor curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora se înființează de președintele instanței, la propunerea colegiului de conducere al fiecărei instanțe.

(2) La curțile de apel și tribunale, în cazul în care prin lege specială se prevede obligativitatea constituirii completurilor specializate, acestea se înființează prin hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței. (...)”

(4) În mod excepțional, în situația în care în cadrul unei secții nu se poate constitui un complet de judecată, președintele instanței, cu avizul colegiului de conducere, poate dispune participarea unor judecători de la alte secții.”;

— Art. 54 alin. (2) și (5): „(2) Colegiile de conducere au următoarea componență:

a) la curțile de apel și tribunale: președintele, vicepreședintele sau vicepreședinții, după caz, președinții de secție și 2 judecători, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor;

b) la tribunale specializate și judecătorii: președintele, vicepreședintele sau vicepreședinții, după caz, președinții de secție, după caz, și 2 judecători, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor. (...)”

(5) Hotărârile colegiului de conducere se adoptă cu votul majorității membrilor săi. Votul președintelui instanței este decisiv în caz de paritate de voturi.”;

— Art. 57: „(1) Colegiile de conducere stabilesc compunerea completurilor de judecată la începutul anului, urmărind asigurarea continuității completului. Schimbarea membrilor completurilor de judecată se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești, care vor exclude înlocuirea arbitrară a acestora.

(2) Completul de judecată este prezidat, prin rotație, de unul dintre membrii acestuia.”;

— Art. 58 alin. (4) și (5): „(4) Sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor pe completuri de judecată se auditează extern, sub aspect tehnic, la fiecare 2 ani.

(5) Auditarea externă se face în scopul identificării și remedierii vulnerabilităților sistemului inclusiv sub aspectul vicierii sau influențării repartizării aleatorii.”;

— Art. 68 alin. (3) și (4): „(3) Măsurile și soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate în scris și motivat de către procurorul ierarhic superior ori de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, atunci când acesta constată că sunt nelegale sau netemeinice.

(4) Măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pot fi

infirmate în scris și motivat numai de către procurorul ierarhic superior ori de către procurorul-șef al direcției, atunci când acesta constată că sunt nelegale sau netemeinice.”;

— Art. 70: „(1) Ministerul Public este autorizat să dețină și să folosească mijloace adecvate pentru obținerea, verificarea, prelucrarea, stocarea și descoperirea informațiilor privitoare la infracțiunile date în competența parchetelor, în condițiile legii.

(2) Organele de poliție judiciară își desfășoară activitatea de cercetare penală, în mod nemijlocit, sub conducerea și supravegherea procurorului, fiind obligate să aducă la îndeplinire dispozițiile acestuia.

(3) Serviciile și organele specializate în culegerea, prelucrarea și arhivarea informațiilor au obligația de a pune, de îndată, la dispoziția parchetului competent, la sediul acestuia, toate datele și toate informațiile, neprelucrate, deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor.

(4) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (2) și (3) atrage răspunderea juridică potrivit legii.

(5) Organizarea și funcționarea poliției judiciare se stabilesc prin lege specială.”;

— Art. 82 alin. (2) și alin. (3) teza a doua: „(2) Colegiul de conducere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este constituit din procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctul și adjunctul acestuia, procurorii-șefi de secție și 2 procurori aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a procurorilor.

(3) Dispozițiile art. 54 alin. (4)—(10) se aplică în mod corespunzător. Votul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este decisiv în caz de paritate de voturi.”;

— Art. 90 alin. (2) și alin. (3) teza a doua: „(2) Colegiul de conducere al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism este constituit din procurorul-șef al direcției, adjuncții acestuia, procurorii-șefi de secție și 2 procurori aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a procurorilor.

(3) Dispozițiile art. 54 alin. (4)—(10) se aplică în mod corespunzător. Votul procurorului-șef al direcției este decisiv în caz de paritate de voturi.”;

— Art. 93: „(1) În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează Direcția Națională Anticorupție, ca structură autonomă, cu personalitate juridică, specializată în combaterea infracțiunilor de corupție. Direcția Națională Anticorupție se bucură de independență operațională și funcțională și își exercită atribuțiile pe întregul teritoriu al României. Direcția Națională Anticorupție are sediul în municipiul București. Atribuțiile, competența, structura, organizarea și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție sunt stabilite prin lege specială.

(2) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție conduce Direcția Națională Anticorupție prin intermediul procurorului-șef al acestei direcții. Procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție este asimilat prim-adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție emite ordine cu caracter intern.

(3) Procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție este ordonator secundar de credite. Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Direcției Naționale Anticorupție se asigură de la bugetul de stat, fondurile destinate Direcției Naționale Anticorupție fiind evidențiate distinct în bugetul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(4) Direcția Națională Anticorupție își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

(5) Dispozițiile art. 85 alin. (5)—(8) se aplică în mod corespunzător.”;

— Art. 97 alin. (2) și alin. (3) teza a doua: „(2) Colegiul de conducere al Direcției Naționale Anticorupție este constituit din procurorul-șef al direcției, adjuncții acestuia, procurorii-șefi de secție și 2 procurori aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a procurorilor.

(3) Dispozițiile art. 54 alin. (4)—(10) se aplică în mod corespunzător. *Votul procurorului-șef al direcției este decisiv în caz de paritate de voturi.*”;

— Art. 107 alin. (2): „(2) Colegiile de conducere ale parchetelor de pe lângă curțile de apel sunt constituite din procurorul general, adjuncții sau adjuncții acestuia, după caz, procurorii-șefi de secție și 2 procurori aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a procurorilor. *Votul procurorului general este decisiv în caz de paritate de voturi.*”;

— Art. 115 alin. (1): „*Institutul Național al Magistraturii este condus de un director, ajutat de 2 directori adjuncți, numiți și revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.*”;

— Art. 150: „(1) În cadrul curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătorilor pot funcționa asistenți ai judecătorilor, ale căror statut și atribuții sunt reglementate prin lege specială.

(2) Asistentul judecătorului are rolul de a-l sprijini pe judecător în îndeplinirea de către acesta a atribuțiilor sale judiciare, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului.”;

— Art. 159: „(1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului afacerilor interne se vor reglementa măsurile de cooperare pentru desemnarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară în vederea desfășurării activităților prevăzute la art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală în cadrul Ministerului Public.

(2) Până la intrarea în vigoare a ordinului comun ofițerii și agenții de poliție își continuă activitatea în cadrul Ministerului Public, potrivit dispozițiilor art. 66¹ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”.

112. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cuprinse în art. 1 — Statul român, art. 11 — Dreptul internațional în dreptul intern, art. 20 — Tratatul internațional privind drepturile omului, art. 69 — Mandatul reprezentativ, art. 74 — Inițiativa legislativă, art. 75 — Sesizarea Camerelor, art. 76 — Adoptarea legilor și a hotărârilor, art. 124 — Înfăptuirea justiției, art. 131 — Rolul Ministerului Public și art. 148 — Integrarea în Uniunea Europeană.

(1.) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

113. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legii sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferii sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea antereferită, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia Curții Constituționale nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

114. Obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și încă nepromulgată, cât și sub aspectul titularului dreptului de sesizare, aceasta fiind formulată de un număr de 57 de deputați.

115. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

116. În cauză, propunerea legislativă a fost adoptată de Camera Deputaților la 27 septembrie 2022, iar de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 17 octombrie 2022. Legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității la data de 19 octombrie 2022, iar la data de 20 octombrie 2022 a fost formulată prezenta obiecție de neconstituționalitate, fiind apoi trimisă Președintelui României la data de 21 octombrie 2022 pentru promulgare. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de protecție de 2 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel că aceasta este admisibilă (a se vedea în acest sens și Decizia Curții Constituționale nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70, prima ipoteză).

117. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2.) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă

118. Curtea observă că autorii sesizării susțin, în esență, că legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3)—(5), art. 69 alin. (2), art. 75, art. 76 alin. (3) și art. 148 din Constituție, deoarece, pe de-o parte, a fost avizată de comisia specială raportoare în data de 17 octombrie 2022 și în aceeași zi a fost dezbătută și aprobată în ședința Senatului, fără respectarea termenului de 3 zile prevăzut de regulamentele parlamentare, iar, pe de altă parte, a fost adoptată fără a se aștepta avizul Comisiei de la Veneția.

119. Cu privire la critica referitoare la nerespectarea termenului de cel puțin 3 zile între data difuzării raportului și data stabilită pentru dezbaterile proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaților, termen prevăzut atât de Regulamentul Camerei Deputaților, cât și de Regulamentul Senatului, Curtea reține că legea criticată a fost adoptată în procedură de urgență, solicitată de inițiator și aprobată de Parlament, în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (3) din Constituție potrivit cărora, „*La cererea Guvernului sau din proprie inițiativă, Parlamentul poate adopta proiecte de lege sau propuneri legislative cu procedură de urgență, stabilită potrivit regulamentului fiecărei Camere*”.

120. Referentul la termenele stabilite în regulamentele parlamentare în cadrul procedurii de adoptare a legilor, Curtea Constituțională a stabilit prin Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 10 iunie 2022, paragraful 67, următoarele: ca regulă, intervalele de timp stabilite prin Regulament, sub forma termenelor minime sau maxime, sunt un element caracteristic procedurii de adoptare a legilor în procedură generală/comună (art. 75 din Constituție), iar, ori de câte ori se dorește comprimarea acestor

termene, trebuie să se apeleze la procedura de urgență de adoptare a legilor [art. 76 alin. (3) din Constituție].

121. Având în vedere critica autorilor sesizării, Curtea constată că ceea ce se invocă în susținerea obiecției de neconstituționalitate reprezintă o chestiune care ține de aplicarea regulamentelor parlamentare în cazul adoptării unei legi aflate în procedura de urgență.

122. Analizând o critică similară, potrivit căreia raportul Comisiei speciale comune, elaborat în cadrul procedurii din fața Camerei Deputaților, a fost difuzat deputaților în chiar ziua votului, așadar, cu nerespectarea termenului, prevăzut de Regulamentul Camerei Deputaților, de cel puțin 5 zile înainte de data stabilită pentru dezbaterea proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaților, fapt care ar aduce atingere prevederilor art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție, Curtea Constituțională a stabilit, prin Decizia nr. 633 din 12 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1020 din 29 noiembrie 2018, paragraful 267, Decizia nr. 650 din 25 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 97 din 7 februarie 2019, paragrafele 214—216, sau Decizia nr. 250 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 3 mai 2018, paragraful 45, că nerespectarea termenului de depunere a raportului constituie o problemă de aplicare a regulamentelor celor două Camere. Cu alte cuvinte, obiectul criticii de neconstituționalitate îl constituie, de fapt, modul în care, ulterior prezentării raportului de către Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, au fost respectate normele și procedurile parlamentare de adoptare a legii. Or, în măsura în care dispozițiile regulamentare invocate în susținerea criticilor nu au relevanță constituțională, nefiind consacrate expres sau implicit într-o normă constituțională, aspectele invocate de autorii sesizării nu constituie probleme de constituționalitate, ci de aplicare a normelor regulamentare (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012).

123. Aceste considerente menționate la paragraful anterior sunt aplicabile *mutatis mutandis* în prezenta cauză, deoarece au vizat o lege aflată în procedură de urgență, aprobată ca atare, astfel că, prin respectarea art. 76 alin. (3) din Constituție, termenele au putut fi scurtate, iar modul în care au fost comprimate și intervalele de timp rezultate sunt chestiuni de aplicare a regulamentelor parlamentare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, precitată, paragraful 63). Or, așa cum a stabilit Curtea în mod constant în jurisprudența sa, nu este de competența Curții Constituționale verificarea modului în care au fost aplicate prevederile regulamentare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 10 august 1993, Decizia nr. 68 din 23 noiembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 19 ianuarie 1994, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 22 din 27 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 64 din 7 aprilie 1994, Decizia nr. 98 din 25 octombrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 248 din 31 octombrie 1995, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 12 iunie 2009, Decizia nr. 1.466 din 10 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893 din 21 decembrie 2009, Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012, Decizia nr. 738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 8 octombrie 2012, Decizia nr. 260 din

8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 18, Decizia nr. 223 din 13 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 6 mai 2016, paragrafele 33 și 34, sau Decizia nr. 583 din 25 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 4 octombrie 2018, paragraful 116).

124. Invocarea de către autorii obiecției de neconstituționalitate a considerentelor care au condus la soluția de admitere a obiecției de neconstituționalitate pronunțate prin Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, precitată, nu are relevanță în prezenta cauză. Astfel, așa cum a precizat Curtea la paragraful 70 al deciziei menționate, cu toate că procedura de urgență nu a fost cerută/aprobată, totuși procedura de adoptare a legii supuse controlului de constituționalitate a fost una de urgență (deoarece constituirea comisiei permanente de întocmire a raportului, întocmirea raportului în paralel cu desfășurarea lucrărilor plenului/în pauza luată, luarea unei pauze a plenului pentru a permite finalizarea raportului și adoptarea legii au avut loc în aceeași ședință a plenului Camerei parlamentare), ceea ce a condus la nerespectarea dispozițiilor art. 76 alin. (3) din Constituție.

125. Or, spre deosebire de această situație, în cauza de față, din analiza parcursului legislativ al Legii privind organizarea judiciară, rezultă că procedura de urgență a fost solicitată de către inițiator și aprobată de către Parlament, în conformitate cu dispozițiilor art. 76 alin. (3) din Constituție, astfel că susținerea privind încălcarea procedurii de adoptare a legii criticate, prin raportare la dispozițiile constituționale, este neîntemeiată.

126. Cu privire la critica referitoare la adoptarea legii fără avizul Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului European (Comisia de la Veneția), se reține că acest aviz se emite în temeiul competenței principale a Comisiei de la Veneția de a oferi statelor membre solicitante consiliere legală, sub forma opiniilor legale/avizelor exprimate cu privire la proiecte de acte normative sau legislație aflată în vigoare, care este supusă revizuirii. Așa cum a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragrafele 54 și 55, sau prin Decizia nr. 61 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 6 martie 2018, paragraful 64, sesizarea Comisiei de la Veneția se realizează de statul membru (parlamentul național, guvernul sau șeful statului), în temeiul art. 3 pct. 2 din Statutul Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept, adoptat de Comitetul de Miniștri la 21 februarie 2002, la cea de-a 78-a Reuniune a Miniștrilor adjuncți.

127. Curtea constată că problema ridicată de autorii obiecției de neconstituționalitate — adoptarea unei legi fără a se aștepta avizul solicitat al Comisiei de la Veneția — nu constituie o problemă de constituționalitate a actului normativ astfel adoptat, ci o problemă de oportunitate a adoptării legii criticate; astfel, recomandările formulate de forul internațional ar fi putut fi utile legiuitorului, în procedura parlamentară de elaborare sau modificare a cadrului legislativ, Curtea Constituțională fiind abilitată la efectuarea unui control de conformitate a actului normativ adoptat de Parlament cu Legea fundamentală, și nicidecum la verificarea oportunității unei soluții legislative sau alteia, aspecte care intră în marja de apreciere a legiuitorului, în cadrul politicii sale în materia legilor justiției (a se vedea, în același sens, Decizia nr. 357 din 30 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 8 iunie 2018, paragrafele 15 și 16, sau Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragrafele 29 și 30).

128. Or, potrivit competenței sale constituționale, Curtea se poate pronunța doar asupra aspectelor care țin de constituționalitatea actului normativ criticat și, prin urmare, nu

poate primi critica privind neconstituționalitatea legii adoptate în lipsa avizului Comisiei de la Veneția.

(2.2.) Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă

129. În ceea ce privește prevederile art. 13 din lege se susține, în esență, că menționarea respectării „principiului continuității” este imprecisă, nefiind clar dacă se referă la principiul continuității activității de judecată sau la principiul continuității completului de judecată.

130. Curtea observă că textul criticat se regăsește în prezent într-o formă identică în actuala lege nr. 304/2004, constituind una dintre regulile ce stau la baza asigurării caracterului echitabil al desfășurării procesului. Nu se poate reține pretinsa lipsă de precizie în condițiile în care atât Codul de procedură civilă, cât și cel de procedură penală conțin prevederi care explicitează acest concept, permițând aplicarea acestuia în cadrul diverselor tipuri de procese. Este vorba despre art. 19 din Codul de procedură civilă, cu denumirea marginală „Continuitatea”, care prevede că judecătorul investit cu soluționarea cauzei nu poate fi înlocuit pe durata procesului decât pentru motive temeinice, în condițiile legii, și despre art. 353 alin. (10) din Codul de procedură penală, care se referă la principiul continuității completului, în virtutea căruia este necesar ca aceiași judecători să facă parte din complet la toate termenele de judecată într-o anumită etapă procesuală în care se află judecata.

131. În ceea ce privește prevederile art. 15 alin. (1) din lege se susține că textul este ambiguu, întrucât s-ar înțelege că ședințele nu pot fi înregistrate atât audio, cât și video, ci doar alternativ, fie audio, fie video, ceea ce ar fi absurd, întrucât o simplă înregistrare video nu ar fi utilă fără înregistrarea audio a acesteia. O astfel de neclaritate ar putea afecta însăși modalitatea de înfăptuire a justiției.

132. Curtea constată că și acest articol există în prezent în cuprinsul Legii nr. 304/2004, republicată, la art. 13 alin. (1), servind drept fundament pentru regulile procedurale conținute în Codul de procedură civilă și penală care instituie obligația instanțelor de a înregistra ședințele de judecată. În acest sens sunt art. 231 din Codul de procedură de civilă în Codul de procedură, care prevede, subsecvent, și posibilitatea părților de a solicita și de a obține copii electronice ale acestor înregistrări, respectiv art. 369 din Codul de procedură penală, care, de altfel, face referire la înregistrarea desfășurării ședinței de judecată doar cu mijloace tehnice audio, în condițiile în care în etapa urmării penale audierea suspectului sau, după caz, a inculpatului [art. 110 alin. (5)], a persoanei vătămate [art. 111 alin. (4)] și a martorilor [art. 123 alin. (2)] se consemnează prin „înregistrare audio sau audiovideo”.

133. Așadar, dincolo de utilizarea conjuncției disjunctive „sau”, care ar putea sugera existența unor noțiuni care impun necesitatea alegerii doar a uneia, cu excluderea obligatorie a celeilalte, Curtea observă că legiuitorul a particularizat prevederile generice cuprinse în textul de lege criticat în cauză, în funcție de specificitățile și nevoile procedurale ale domeniului penal, respectiv civil, procedura jurisdicțională aplicabilă în cadrul proceselor fiind reglementată, sub acest aspect, în dispozițiile corespunzătoare mai sus menționate. Prin urmare, nu se poate reține pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) și ale art. 124 din Constituție.

134. În ceea ce privește prevederile art. 21 alin. (6) din lege se susține că acesta ar nesocoti prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 124 din Constituție, deoarece, în situația în care ar fi mai mulți judecători care și-ar exprima acordul pentru această repartizare, nu există niciun criteriu obiectiv, clar, stabilit de lege după care președintele Înaltei Curți să facă propunerea de repartizare, în afară de criteriul subiectiv al preferinței acestuia, fiind afectate independența judecătorilor și principiul egalității în drepturi.

135. Față de aceste critici, Curtea observă că autorii sesizării sunt nemulțumiți de absența din cuprinsul textului de lege criticat a unor criterii în baza cărora președintele Înaltei Curți să facă propunerea de repartizare a judecătorilor de la o secție la alta și tind la completarea acestuia, fără să evidențieze veritabile critici de neconstituționalitate. Curtea constată că textul nu este de natură să afecteze independența și imparțialitatea judecătorilor, asupra acestora neexercitându-se niciun fel de presiune/influență exterioară care să aducă atingere acestor valori constituționale. Repartizarea de la o secție la alta este justificată de nevoia asigurării celerității în soluționarea cauzelor, în pofida existenței unui volum ridicat de activitate la nivelul uneia dintre secții, durata pentru care se face este strict determinată, de maximum un an, și, de asemenea, se realizează numai cu acordul judecătorului. Ca atare, nu pot fi reținute criticile formulate.

136. În ceea ce privește prevederile art. 28 din lege, autorii sesizării consideră, în esență, că este important pentru completul de 5 judecători să-și poată schimba jurisprudența în condiții mai lesnicioase decât o întregă secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Se susține că a condiționa aceasta de acordul Secțiilor Unite ar putea afecta independența membrilor completului de 5 judecători. De asemenea, se încălcă prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție referitoare la accesul liber la justiție și judecarea cauzei într-un termen rezonabil, pentru că instituie o procedură mai greoaie pentru schimbarea propriei jurisprudențe pentru un complet de judecată.

137. Analizând aceste critici, Curtea constată că nu poate fi reținută critica formulată, care pornește de la o apreciere personală a autorilor sesizării, care consideră că jurisprudența completului de 5 judecători ar trebui să se poată modifica într-o modalitate mai facilă decât jurisprudența unei întregi secții a Înaltei Curți. Ținând cont de competența acestor completuri de 5 judecători, stabilită de art. 26 alin. (1) și (2) din legea criticată, Curtea reține însă că este firesc ca jurisprudența acestora să se poată modifica în aceleași condiții cu cea a unei secții. Aceasta, deoarece completurile de 5 judecători soluționează căile de atac introduse împotriva diverselor tipuri de hotărâri pronunțate de completurile unei întregi secții, anume secția penală. Astfel, completurile de 5 judecători judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completurile de 5 judecători după admiterea în principiu, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecării în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau soluționează recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale pronunțate de Secția penală, când judecă în primă instanță. Prin urmare, nu se poate reține pretinsa neconstituționalitate a textului criticat.

138. Nici criticile referitoare la pretinsa încălcare a dreptului de acces liber la justiție și a dreptului la apărare, întrucât textul de lege criticat precizează în mod explicit faptul că procesul în cursul judecării căruia se ridică problema revirimentului jurisprudențial al completului de 5 judecători este întrerupt până la pronunțarea asupra sesizării privind schimbarea jurisprudenței, judecata urmând să continue după ce se pronunță Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție. În plus, Curtea Constituțională reține că părțile din dosarul a cărui judecată a fost întreruptă vor fi citate în fața Secțiilor Unite, astfel că vor putea să pună concluzii cu privire la problema în discuție.

139. În ceea ce privește prevederile art. 30 alin. (1) din lege se susține că sunt diminuate puterile Colegiului de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție și se creează confuzie cu atribuțiile care ar trebui să revină în mod normal adunării generale, încălcându-se prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și art. 124 alin. (3) din Constituție. Prin legea criticată, colegiului de conducere a Înaltei Curți îi este diminuată puterea prin faptul că

acesta hotărăște doar cu privire la problemele generale de conducere. Se intră astfel pe domeniul de competență al adunării generale, fiind încălcat art. 124 din Constituție, și este neclar ce rol mai poate avea în aceste condiții adunarea generală.

140. Curtea observă că afirmațiile autorilor sesizării nu susțin pretinsa neconstituționalitate a prevederii de lege criticate, având în vedere că atribuțiile colegiului de conducere și cele ale adunării generale sunt distinct individualizate în cuprinsul legii, diferențindu-se net și acoperind problematici clar determinate. Astfel, atribuțiile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt enumerate la art. 31 alin. (1) din lege, iar cele ale adunării generale a judecătorilor Înaltei Curți sunt precizate expres la art. 32 alin. (2) din lege. Astfel, în esență, colegiul de conducere aprobă Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă, precum și statele de funcții și de personal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție; aprobă înființarea completurilor de judecată, compunerea acestora și listele de permanență corespunzătoare; organizează și supraveghează rezolvarea petițiilor; propune proiectul de buget al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Adunarea generală a judecătorilor se întrunește pentru aprobarea raportului anual de activitate; aprobarea proiectului de buget al Înaltei Curți de Casație și Justiție; alegerea și revocarea membrilor aleși ai colegiului de conducere al Înaltei Curți; alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii; consultarea judecătorilor cu privire la măsurile necesare pentru buna desfășurare a activității Înaltei Curți de Casație și Justiție; îndeplinirea altor atribuții prevăzute de lege sau regulamente.

141. Din examinarea acestor dispoziții legale Curtea constată că nu se pot reține niciun fel de suprapuneri care să genereze confuzii și nici nu se poate ajunge la concluzia că ar fi diminuată puterea colegiului de conducere, cu consecința încălcării art. 124 din Constituție.

142. În ceea ce privește prevederile art. 30 alin. (3), ale art. 54 alin. (2), ale art. 82 alin. (2), ale art. 90 alin. (2), ale art. 97 alin. (2) și ale art. 107 alin. (2) din lege se critică, în esență, faptul că includerea de drept în colegiul de conducere a președintelui, a vicepreședinților, a președinților de secții și alegerea unui număr foarte mic de alți magistrați în adunarea generală sunt de natură să transforme colegiile de conducere în echipa de suport a președinților de instanță, cu încălcarea prevederilor art. 1 alin. (3) și ale art. 124 alin. (3) din Constituție. Or, componenta decizională ar trebui să revină tuturor judecătorilor și să poată fi exercitată prin reprezentanți democratic aleși, neconstituționalitatea prevederilor fiind evidentă, întrucât este afectată în substanță însăși independența judecătorilor. Aceleași critici vizează și colegiile de conducere ale parchetelor.

143. Curtea observă că, în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (1) din legea criticată, președinții instanțelor exercită atribuții manageriale, în scopul organizării eficiente a activității acestora. De asemenea, potrivit art. 51 alin. (5) din lege, președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești iau măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanțelor pe care le conduc și, după caz, a instanțelor din circumscripțiile acestora, asigură și verifică respectarea obligațiilor statutare și a regulamentelor de către judecători și personalul auxiliar de specialitate.

144. Colegiile de conducere ale instanțelor hotărăsc cu privire la problemele generale de conducere ale instanței, emițând avize cu privire la înființarea secțiilor curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora, a completurilor specializate și a celorlalte completuri ale secțiilor curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora, precum și cu privire la componența acestora, în raport cu volumul de activitate, ținând seama de nevoile instanței și de specializarea judecătorilor (art. 45 și art. 54 din legea criticată).

145. Față de atribuțiile exercitate, Curtea constată că nu se poate reține referirea la pretinsa încălcare a independenței judecătorilor, atribuit constituțional ce semnifică deplina capacitate a acestora de a îndeplini actul jurisdicțional în absența oricăror influențe exterioare care să denatureze caracterul echitabil al procesului. Afirmațiile autorilor sesizării în sensul că includerea în colegiul de conducere al instanțelor, respectiv al parchetelor a președinților, respectiv a procurorilor-șefi ar transforma colegiul de conducere într-un paravan pentru președintele acestuia nu reprezintă altceva decât aprecieri personale ale acestora, care nu își găsesc suport în textele de lege criticate.

146. Susținerea autorilor sesizării în sensul că, pentru a se evita ocuparea pe perioadă nelimitată a unui loc în colegiul de conducere de aceiași judecători, se impune limitarea mandatelor membrilor aleși ai colegiului, astfel încât toți judecătorii să fie încurajați și motivați să participe la luarea deciziei, reprezintă expunerea viziunii proprii asupra modului în care acest aspect ar fi trebuit reglementat, ca expresie a nemulțumirii față de soluția legislativă aleasă de legiuitor.

147. Tot astfel, autorii tind spre modificarea soluției legislative preconizate de legiuitor prin legea supusă controlului de constituționalitate și afirmațiile potrivit cărora ar trebui acordată judecătorilor din fiecare instanță libertatea de a decide care sunt judecătorii ce îi vor reprezenta în colegiul de conducere, pentru că în reglementarea criticată se ajunge la o componență nedemocratică a colegiilor de conducere a instanțelor/Înaltei Curți de Casație și Justiție/Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, micșorându-se numărul membrilor aleși de adunările generale, și la creșterea influenței președinților.

148. În ceea ce privește prevederile art. 30 alin. (5) din lege, Curtea reține că se critică posibilitatea Colegiului de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție de a funcționa fără numărul legal de membri, pe durată nedeterminată, susținându-se că prevederile citate sunt neclare, impredictibile și creează instabilitate, întrucât extinderea perioadei de funcționare fără numărul legal de membri ar putea avea loc la nesfârșit, ceea ce ar putea afecta actul de înfăptuire a justiției la nivelul cel mai înalt.

149. Curtea constată că nu poate fi reținută critica de neconstituționalitate formulată. În acest sens observă că, pentru ipoteza în care, din motive obiective, colegiul de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu se poate constitui cu numărul legal de membri aleși, textul instituie un remediu temporar, care să facă posibilă funcționarea acestui organism esențial pentru asigurarea eficienței instanței sub aspect administrativ și organizatoric. Astfel, componența colegiului de conducere va fi completată cu acel judecător care are cea mai mare vechime în funcția de judecător din cadrul secției. Intervalul în care acesta va avea calitatea de membru al colegiului de conducere rezultă în mod inechivoc din trimiterea expresă pe care textul de lege criticat o face la dispozițiile alin. (3) și (4) ale art. 30, potrivit cărora membrii colegiului de conducere sunt aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, iar în caz de vacantare a unui loc de membru ales se vor organiza alegeri pentru desemnarea unui nou membru, în termen de cel mult 30 de zile de la vacantare. Așadar, nu este vorba despre o perioadă indefinită, așa cum susțin autorii sesizării, întrucât interpretarea coroborată a prevederilor legale menționate conduce la individualizarea unui moment cert și determinat în mod inechivoc până la care Colegiul de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție va cuprinde o persoană care nu face parte dintre membrii aleși potrivit legii.

150. Prin urmare, nu se pune problema încălcării standardelor de calitate a legii din perspectiva preciziei și a clarității și nici nu se poate reține o încălcare a prevederilor art. 124 din Constituție privitoare la înfăptuirea justiției.

151. În ceea ce privește art. 31 alin. (4) teza a doua, art. 54 alin. (5) teza a doua, art. 82 alin. (3) teza a doua, art. 90 alin. (3) teza a doua, art. 97 alin. (3) teza a doua din lege, se susține că prevederile legale care conferă caracter decisiv, în caz de paritate de voturi, votului președintelui instanțelor, procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorilor șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în cadrul colegiului de conducere afectează independența judecătorilor și principiul egalității în drepturi. Se arată că președintele nu ar trebui să aibă un vot mai puternic decât al celorlalți membri, acesta fiind un membru al colegiului de conducere care nu ar trebui să aibă mai multe drepturi decât ceilalți membri raportat la ponderea votului, iar situațiile de blocaj ar trebui depășite cu tact, prin atingerea rațională la cea mai bună soluție, nicidecum prin potențarea votului președintelui.

152. Curtea constată că aceste critici nu pot fi reținute, neridicând o problemă de constituționalitate. Regula de care autorii sesizării sunt nemulțumiți are rolul de a oferi o soluție de deblocare a unor situații care ar putea conduce la disfuncționalități grave în activitatea instanțelor și a parchetelor, în considerarea faptului că președintele instanței/procurorul șef al parchetului este cel care are și atribuții manageriale, cunoscând cel mai bine realitățile și nevoile instituției.

153. În acest sens, Curtea observă că, prin Decizia nr. 1.558 din 18 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 856 din data de 9 decembrie 2009, a constatat neconstituționalitatea prevederilor art. 40 din Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, potrivit cărora, în caz de paritate de voturi, votul președintelui care conduce lucrările ședinței comune este decisiv. Pentru a pronunța această soluție Curtea a reținut că membrii Parlamentului, în virtutea mandatului reprezentativ conferit de art. 69 alin. (1) din Constituție, sunt în serviciul acestuia, astfel că, prin votul său, președintele nu poate dispune hotărâtor.

154. În cazul de față situația este esențialmente diferită, colegiul de conducere al instanțelor și parchetelor fiind constituit în paradigma actelor administrative necesare a fi emise în vederea bunei și eficientei organizării și funcționării instanțelor și, respectiv, a parchetelor. Soluția Curții Constituționale mai sus citate avea în vedere adoptarea de către Parlament a legilor, a regulamentelor și a hotărârilor Parlamentului prin votul exprimat de senatori și deputați în virtutea calității lor de reprezentanți prin intermediul cărora poporul exercită suveranitatea națională, conform art. 2 alin. (1) din Constituție. Or, nu poate fi extrapolată soluția pronunțată de Curtea Constituțională cu privire la ipoteza avută în vedere de autorii sesizării.

155. În ceea ce privește prevederile art. 34 alin. (3) și art. 57 din lege, se critică lipsa unor criterii clare, predictibile și obiective în schimbarea membrilor completurilor de judecată la Înalta Curte de Casație și Justiție și la celelalte instanțe. Se susține că criteriile pe baza cărora se poate face schimbarea membrilor completurilor de judecată ar trebui indicate în lege, iar nu în actul normativ cu forță juridică inferioară. Instituția modificării completului trebuie să fie foarte clar reglementată, iar situațiile în care se poate proceda la schimbarea membrilor unui complet trebuie să fie restrictive, deoarece măsura înlocuirii unui judecător prezintă o afectare, deosebit de mare, creând prejudecăți care nu ar trebui să fie schimbate dintr-un complet de judecată în mod abuziv, fără criterii legale din completurile de judecată.

156. Față de aceste critici, Curtea constată faptul că, în ceea ce privește completurile de 5 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, art. 36 alin. (4) din legea supusă controlului de constituționalitate stabilește expres care sunt situațiile în care se poate dispune înlocuirea membrilor, și

anume incompatibilitatea sau absența, spre deosebire de textele de lege criticate, referitoare la schimbarea membrilor celorlalte completuri de judecată la Înalta Curte de Casație și Justiție și la celelalte instanțe, nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci de consecvență redacțională, care excedează competenței de control exercitat de Curtea Constituțională, astfel că afirmația autorilor sesizării în sensul că aceste criterii ar trebui prevăzute și în cazul celorlalte completuri de la nivelul Înaltei Curți, precum și al celorlalte instanțe din sistem prezintă o simplă propunere de ameliorare a stilului redacțional prin adoptarea unei soluții unitare.

157. Curtea reține că textele de lege criticate nu sunt susceptibile să conducă la schimbarea abuzivă a judecătorilor din componența completului, contrar celor susținute în critica formulată. Aceasta deoarece ambele articole vizate impun o triplă condiționalitate, precizând că acest demers se realizează: (i) numai „în mod excepțional”; (ii) pe baza unor criterii obiective; (iii) aceste criterii obiective vor fi de natură să excludă înlocuirea arbitrară a judecătorilor din complet — mențiune definitorie pentru calificarea acestui demers. O atare precizare fermă la nivelul legii conduce la concluzia că prevederile de lege criticate nu aduc atingere independenței judecătorilor, schimbarea nefiind nicidecum discreționară, ci bazată pe motive obiective, astfel că nu ar putea fi luată în discuție ipoteza ca schimbarea componenței completului să fi fost făcută cu scopul de a fi influențată soluția pronunțată în cauză prin hotărârea judecătorească, așa cum sugerează autorii sesizării.

158. Prin Decizia nr. 71 din 9 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 25 mai 2021, paragraful 30, sau Decizia nr. 758 din 9 noiembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 14 ianuarie 2022, paragraful 17, Curtea a arătat, referindu-se la modul concret de desemnare a membrilor completului, că „ori de câte ori o lege de reglementare tează o anumită procedură de aducere la îndeplinire a unei măsură/finalități prevăzute prin lege, revine actului administrativ normativ să o reglementeze, fără ca un asemenea procedeu să poată fi echivalat cu o adăugare la lege. În situația în care autoritatea administrativă emitentă a stabilit o anumită modalitate de desemnare a membrilor unor completuri cu privire la care legea nu dispune nimic, (...) aceasta are o marjă de apreciere ce nu poate fi contestată din perspectiva relației dintre un act de reglementare primar și unul secundar”.

159. Aceste considerații sunt pe deplin aplicabile și în ceea ce privește schimbarea componenței completurilor, în sensul că această competență revine, fără îndoială, colegiului de conducere, care va ține seama de existența criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, nefiind necesar ca acestea să fie prevăzute în lege, ca act de reglementare primară. De altfel, nu există niciun temei legal care să susțină afirmația autorilor sesizării în sensul că ar fi posibilă schimbarea discreționară a membrilor completurilor, ipotezele în care este necesară înlocuirea acestora rezultând din situații obiective, generate de incidente procedurale precum incompatibilitatea și abținerea ori de intervenirea unor împrejurări cum ar fi promovarea, pensionarea, pierderea calității de magistrat prin demisie sau excludere din magistratură etc.

160. Totodată, prin Decizia nr. 470 din 8 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1164 din 8 decembrie 2021, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la sintagma „cu excepția situațiilor în care judecătorul nu poate participa la judecată din motive obiective”, cuprinsă de art. 11 din Legea nr. 304/2004 care consacră principiul continuității, criticată, cu acel prilej, pe considerentul că ar fi lipsită de precizie și ar genera ambiguitate, aplicare discreționară, subiectivism și abuz. Curtea a constatat (paragraful 27 din decizia precitată) că

lipsa enumerării, în cuprinsul legii, a acestor motive obiective nu poate conduce la neconstituționalitatea textului de lege criticat, deoarece legiuitorul nici nu ar fi putut să prevadă, în mod exhaustiv, aceste situații obiective. Din acest motiv, dispozițiile art. 52 alin. (1) teza finală din Legea nr. 303/2004 (similare celor din legea criticată în speță) prevăd că schimbarea membrilor completurilor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești.

161. Nu se poate reține nici susținerea că s-ar nesocoti prevederile art. 126 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regurile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică, întrucât schimbarea membrilor unui complet de judecată din cadrul unei secții a instanței supreme nu pune în discuție compunerea acesteia, care rămâne nealterată, ci reprezintă o simplă reconfigurare în interiorul structurilor deja reglementate prin lege.

162. În ceea ce privește prevederile art. 36 alin. (3) și (8) din lege, Curtea observă că se critică lipsa unor criterii clare, predictibile și obiective, contrar prevederilor art. 1 alin. (3)—(5) și ale art. 124 din Constituție, susținându-se că formarea completurilor de 5 judecători pe baza criteriilor prevăzute în Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este discutabilă, pentru că poate genera desemnare arbitrară. Criteriile trebuie să fie clare și prevăzute în lege. Un aspect atât de important al activității judiciare nu ar trebui adoptat prin act administrativ normativ inferior, ci prin lege. Se poate altera procesul desemnării membrilor completurilor de 5 judecători cu scopul influențării actului de justiție, afectându-se ideea de justiție imparțială, înfăptuită de judecători în numele legii, cu aplicarea legii, iar nu a unor regulamente.

163. Curtea constată că un raționament similar celui dezvoltat din cuprinsul legii aident este valabil și în acest caz. Criteriile obiective în baza cărora judecători din cadrul secțiilor civile și de contencios administrativ și fiscal să fie desemnați în completurile de 5 judecători nu reprezintă o problemă de constituționalitate, atâta vreme cât legea este cea care instituie condiția esențială pe care aceste criterii trebuie să o îndeplinească, și anume să fie de natură să excludă desemnarea arbitrară.

164. Este adevărat că Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este un act de reglementare secundară, act de executare a legii, însă nu se poate susține că dispozițiile criticate conferă autorității care aprobă acest regulament o competență de legiferare cu privire la compunerea completurilor de 5 judecători, deoarece nu există nicio prevedere constituțională sau vreo exigență rezultată din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale care să impună ca desemnarea membrilor completurilor să se realizeze în mod direct prin lege. În acest sens, sunt aplicabile *mutatis mutandis* cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 71 din 9 februarie 2021, citată la punctul anterior.

165. În ceea ce privește prevederile art. 45 alin. (1) și (2) din legea criticată, se susține că art. 45 alin. (2) din legea criticată este în contradicție cu art. 45 alin. (1), încălcându-se prevederile art. 1 alin. (3)—(5) din Constituție. Astfel, completurile specializate ale curților de apel și ale instanțelor din circumscripția lor se pot stabili, conform art. 45 alin. (1) din lege, de către președintele instanțelor, la propunerea colegiului de conducere, dar în situația în care constituirea unor completuri specializate la curțile de apel și tribunale este impusă chiar prin legea contestată, ele se înființează prin hotărârea unei secții pentru judecători din Consiliul Superior al Magistraturii, astfel cum prevede art. 45 alin. (2) din lege. Se critică existența a două

soluții diferite pentru situații similare, arătând că, pentru identitate de rațiune, ar trebui reținută aceeași soluție.

166. Curtea constată că nu poate fi reținută critica formulată, întrucât diferența de reglementare este justificată de rațiunea pentru care se înființează, în cadrul secțiilor, completurile specializate. Astfel, art. 45 alin. (1) din legea criticată are în vedere situația în care necesitatea constituirii unor astfel de completuri este determinată de complexitatea și numărul cauzelor, așa cum prevede art. 39 alin. (2) din lege, care permite crearea unor astfel de completuri specializate în cauze civile, cauze penale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, cauze civile izvorând din exploatarea unei întreprinderi, insolvență, concurență neloială sau pentru alte materii, cauze maritime și fluviale. Faptul că, potrivit art. 45 alin. (1) din lege, aceste completuri specializate se înființează „de președintele instanței, la propunerea colegiului de conducere al fiecărei instanțe” se justifică prin faptul că aceștia sunt în măsură să aprecieze dacă elementele menționate, respectiv complexitatea și numărul cauzelor, sunt de natură să justifice crearea unor completuri specializate.

167. În schimb, situația este diferită atunci când prin legi speciale se impune, cu caracter obligatoriu, instituirea unor completuri specializate, fiind justificat ca, de data aceasta, crearea lor să emane de la o autoritate superioară, urmând ca înființarea lor să se realizeze prin hotărârea unei Secții pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței.

168. În ceea ce privește prevederile art. 58 alin. (4) și (5) din lege, se critică faptul că sistemul de repartizare aleatorie va fi auditat extern doar sub aspect tehnic, nu și sub aspectul posibilităților eludării ale sistemului prin intervenție umană, ceea ce face ca această auditare să nu își poată atinge obiectivul exprimat la art. (5), adică identificarea și remedierea vulnerabilităților sistemului inclusiv sub aspectul viciilor sau al influențării repartizării aleatorii sau influențării aleatorii. Se susține că se încalcă altfel art. 124 alin. (2) din Constituție potrivit căruia justiția este imparțială și poate fi afectată întreaga credibilitate a sistemului judiciar.

169. Curtea constată că nu poate fi reținută critica de neconstituționalitate, în condițiile în care scopul auditului este precizat chiar în art. 58 alin. (5) din lege și constă în identificarea și remedierea vulnerabilităților sistemului inclusiv sub aspectul viciilor sau al influențării repartizării aleatorii, fără ca textul legal să facă vreo distincție, astfel că pot fi avute în vedere inclusiv vulnerabilitățile determinate de intervenția factorului uman, care ar putea vicia sau influența repartizarea aleatorie a cauzelor. Prin intermediul auditului de natură tehnică, prevederile de lege criticate nu exclud, așadar, constatarea unor deficiențe ale sistemului informatic care să permită astfel de acțiuni umane, urmând ca eventualele abateri concrete și punctuale de la regula repartizării aleatorii să facă obiectul controlului efectuat de Inspectoria Judiciară, căreia legea îi conferă competențe explicite în acest sens.

170. În ceea ce privește prevederile referitoare la detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară la parchete, se susține că art. 70 și art. 159 din lege sunt contrare art. 1 alin. (3) și (5), art. 131 alin. (1) și (3), precum și art. 148 din Constituție.

171. În acest sens, se arată că, potrivit art. 70 alin. (5) din legea criticată, organizarea și funcționarea poliției judiciare se stabilesc prin lege specială. Această lege specială nu există nici în stadiul de proiect. Se susține că reglementarea este de natură să anihileze capacitatea deja redusă a procurorilor de a efectua o anchetă efectivă și eficientă în cauzele complexe, cu grad mare de dificultate și importanță. În acest fel sunt afectate anchetele sub coordonarea și supravegherea procurorilor de la parchetele de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunalele și judecătorii.

172. Cu privire la art. 159 din lege, se susține că organizarea poliției judiciare prin ordin comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne este neconstituțională, nepredicibilă, lăsată la îndemâna unui politician. Situația aceasta se întinde până la adoptarea la o dată incertă a unei legi speciale. Or, activitatea poliției judiciare este extrem de importantă, de interes public, pentru că poate viza afectarea unor drepturi și libertăți fundamentale și, de aceea, este important ca această activitate să fie reglementată prin act normativ de nivel superior, adică prin lege. Se arată că, drept urmare a ordinului comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne, ministrul afacerilor interne poate influența major, după interesele sale politice, activitatea poliției judiciare, ceea ce este absolut inadmisibil într-un stat de drept. Astfel este afectat și rolul Ministerului Public în apărarea ordinii de drept, iar conducerea și supravegherea de către procurori a activității de cercetare penală a poliției judiciare nu se vor mai realiza în temeiul legii, cum impune Constituția, ci în temeiul unui ordin comun, la dispoziția unui om politic.

173. Curtea constată că nu este întemeiată critica de neconstituționalitate, întrucât autorii sesizării pornesc de la o premisă eronată, centrându-și susținerile pe neconstituționalitatea organizării poliției judiciare prin ordin comun al procurorului general și al ministrului afacerilor interne, deși prevederile de lege criticate au în vedere doar reglementarea măsurilor de cooperare pentru desemnarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară în vederea desfășurării activităților de cercetare penală (este vorba despre cooperarea celor două instituții implicate, respectiv Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerul Afacerilor Interne).

174. Nu se pune în discuție, așadar, organizarea în sine a poliției judiciare, care să fie imperios necesar să se realizeze prin lege adoptată de Parlament, ci doar colaborarea dintre instituțiile menționate în vederea desemnării ofițerilor și agenților de poliție judiciară pentru desfășurarea cercetării penale, în cadrul Ministerului Public, astfel că soluția aleasă de legiuitor, a reglementării prin ordin comun, nu este de natură să nesocotească dispozițiile constituționale invocate de autorii sesizării.

175. În acest context, Curtea reține că, în prezent, este în vigoare Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 305 din 24 aprilie 2014, care detaliază modalitatea de constituire a poliției judiciare, condițiile în care ofițerii și agenții de poliție pot fi desemnați în poliția judiciară și felul în care aceștia își desfășoară activitatea.

176. Susținerea în sensul că organizarea unei poliții judiciare în cadrul Ministerului Public ar reprezenta soluția aptă să răspundă necesităților de eficiență și imparțialitate a îndeplinirii justiției în etapa urmăririi penale, precum și celelalte referitoare la necesitatea degrevării imediate a polițiștilor judiciari de orice atribuții care nu privesc activitatea de cercetare penală sau la faptul că evaluarea profesională a acestor lucrători de poliție judiciară ar trebui să fie în competența parchetelor care exercită coordonarea, controlul și conducerea activităților de cercetare penală reprezintă chestiuni de opțiune legislativă, exprimând concepția autorilor sesizării asupra problematicei analizate.

177. În ceea ce privește prevederile art. 68 alin. (3) și (4) din lege, se susține, în esență, că posibilitatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorilor șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de a infirma motivat toate măsurile și soluțiile adoptate de procurorii din subordine, de la orice palier al parchetelor, reprezintă o încălcare evidentă a independenței acestora, putând afecta totodată caracterul efectiv al anchetelor, strângerea probelor și celeritatea procedurilor.

178. Curtea constată că nu poate fi reținută critica formulată. În legea supusă în cauza de față controlului de constituționalitate se precizează, la art. 68 alin. (2), că procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii,

în cadrul procedurii de apărare a independenței și imparțialității procurorilor, măsura dispusă de procurorul ierarhic superior, astfel că intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea și supravegherea urmăririi penale sau în adoptarea soluției poate fi cenzurată de autoritatea cea mai înaltă, înzestrată cu atribuții privitoare la garantarea și asigurarea independenței justiției.

179. Afirmația autorilor sesizării în sensul că legea criticată intenționează să creeze mecanisme de control politic asupra dosarelor penale, având în vedere că procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorii șefi ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt numiți politic reprezintă o simplă apreciere de ordin personal, fără suport în realitate, iar susținerea că remediile existente în prezent sunt suficiente și elimină posibilitatea ca un singur om, numit politic, să intervină în dosarele instrumentate de toți procurorii ține de opțiunea legislativă pe care autorii sesizării o consideră mai adecvată, nepunând probleme de constituționalitate.

180. În ceea ce privește prevederile art. 93 din lege, se susține că acestea afectează independența și activitatea Direcției Naționale Anticorupție, întrucât se elimină prevederea din legislația în vigoare potrivit căreia Direcția Națională Anticorupție este independentă în raport cu instanțele judecătorești și cu parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice, fiind înlăturată, totodată, și independența de natură financiară pe care aceste structuri ar trebui să o aibă. Se mai susține că prin legea supusă controlului de constituționalitate s-ar fi putut corecta problemele generate de Legea nr. 49/2022 prin care a fost desființată formal Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție (SIJ), probleme semnalate prin avizul Comisiei de la Veneția nr. 1.079/21 martie 2022, emis ulterior adoptării legii menționate. Autorii sesizării se referă în primul rând la afectarea nejustificată a competenței Direcției Naționale Anticorupție prin preluarea competenței de anchetare a magistraților și atribuirea ei unor procurori „anume desemnați”.

181. Curtea constată că nici aceste critici nu pot fi reținute. Reține, în acest sens, că, legea criticată precizează în mod explicit, în art. 66 alin. (4), faptul că „parchetele sunt independente în relațiile cu instanțele judecătorești, precum și cu celelalte autorități publice”. Această prevedere este în mod evident valabilă și în ceea ce privește Direcția Națională Anticorupție, care, potrivit art. 93 alin. (1) din lege, funcționează în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ca structură autonomă, cu personalitate juridică, specializată în combaterea infracțiunilor de corupție. Mai mult, susținerile autorilor sunt combătute chiar de prevederea cuprinsă în articolul la care autorii sesizării fac referire. Astfel, art. 93 alin. (1) teza a doua statuează că Direcția Națională Anticorupție „se bucură de independență operațională și funcțională”.

182. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a analizat problematica statutului procurorului, inclusiv din perspectiva antamată de autorii sesizării. Astfel, Curtea a constatat că statutul procurorului este determinat de dispozițiile art. 132 din Constituție, care stabilesc că procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției. Din acest text constituțional rezultă, fără dubiu, o legătură a Ministerului Public cu puterea executivă. Curtea a observat că Ministerul Public face parte, potrivit Constituției, din „autoritatea judecătorească”. Totuși, el reprezintă o magistratură specială, care nu îndeplinește atribuții de natură jurisdicțională (Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996, sau Decizia nr. 259 din 24 septembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 23 octombrie 2002).

183. Și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că, în România, procurorii, acționând în calitate de reprezentanți

ai Ministerului Public, subordonați, mai întâi, procurorul general, apoi ministrului justiției, nu îndeplinesc condiția de independență în raport cu puterea executivă; or, independența față de executiv este inclusă printre garanțiile pe care le presupune noțiunea de „magistrat”, în sensul art. 5 paragraful 3 din Convenție. În consecință, Curtea a constatat că procurorii nu pot invoca o poziție de independență, asemenea judecătorilor, din moment ce activitatea acestora se desfășoară sub control ierarhic și sub autoritatea ministrului justiției.

184. Curtea a mai constatat că, în temeiul Constituției și al Legii nr. 304/2004, procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului parchetului respectiv, iar conducătorul unui parchet este subordonat conducătorului parchetului ierarhic superior din aceeași circumscriptie; dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii din subordine; soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice, iar lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute altui procuror.

185. Totodată, Curtea a reținut că procurorii nu pot invoca o poziție de independență, asemenea judecătorilor, din moment ce activitatea acestora se desfășoară sub control ierarhic și sub autoritatea ministrului justiției (Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 7 iunie 2018, paragraful 89). Prin urmare, având în vedere că procurorul nu este independent în structura Ministerului Public, ci subordonat ierarhic, Curtea a reținut că nu se pot reglementa garanții aferente imparțialității obiective care ar afecta în substanță sa conceptul constituțional de control ierarhic.

186. Referitor la problematica înființării Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (SIJ), Curtea Constituțională a apreciat, prin Decizia nr. 137 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 17 aprilie 2019, că ține de competența exclusivă a statului român stabilirea modului de organizare, funcționare și delimitare a competențelor între diferitele structuri ale organelor de urmărire penală.

187. Tot astfel, prin Decizia nr. 88 din 9 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 11 martie 2022, Curtea Constituțională a constatat că Legea privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (devenită Legea nr. 49/2022), prin care s-au abrogat expres dispozițiile de lege referitoare la înființarea SIJ, este constituțională, întrucât opțiunea legiuitorului de a înființa sau desființa diverse structuri de parchet corespunde competenței sale constituționale de legiferare în domeniul sistemului judiciar.

192. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de 57 de deputați și constată că Legea privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. 13, art. 15 alin. (1), art. 21 alin. (6), art. 28, art. 30 alin. (1), (3) și (5), art. 31 alin. (4) teza a doua, art. 34 alin. (3), art. 36 alin. (3) și (8), art. 45 alin. (1), (2) și (4), art. 54 alin. (2) și (5), art. 57, art. 58 alin. (4) și (5), art. 68 alin. (3) și (4), art. 70, art. 82 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 90 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 93, art. 97 alin. (2) și alin. (3) teza a doua, art. 107 alin. (2), art. 115 alin. (1), art. 150 și art. 159 din aceasta sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
Pronunțată în ședința din data de 9 noiembrie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

188. În ceea ce privește prevederile art. 115 alin. (1) din lege, sunt criticate întrucât conducerea Institutului Național al Magistraturii nu mai este realizată de Colegiul științific, ci de directorul Institutului Național al Magistraturii. În felul acesta, rolul Institutului Național al Magistraturii și, mai ales, al Consiliului științific este slăbit, toată puterea decizională concentrându-se în mâna unui singur om. Se mai critică faptul că Institutul Național al Magistraturii este eliminat complet din procedura de promovare a judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție sau din procedura de selecție a inspectorilor judiciari. De asemenea, alte concursuri nu se vor mai organiza de Consiliul Superior al Magistraturii prin Institutul Național al Magistraturii, ci se vor organiza direct de către Consiliul Superior al Magistraturii, care va putea solicita sprijinul Institutului Național al Magistraturii doar dacă va dori. Nici componența unor comisii de concurs nu mai este desemnată de către Consiliul științific al Institutului Național al Magistraturii, ci de către Consiliul Superior al Magistraturii. Așadar, Consiliul Superior al Magistraturii își întărește puterea asupra Institutului Național al Magistraturii.

189. Curtea constată că toate susținerile autorilor sesizării referitoare la modul de conducere a Institutului Național al Magistraturii, precum și la raporturile dintre acesta și Consiliul Superior al Magistraturii prin prisma importanței unuia sau a celuilalt în procedura organizării diverselor concursuri în cadrul profesiei de magistrat nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci simple aprecieri cu privire la soluția legislativă aleasă de legiuitor și nemulțumiri legate de eficiența în viitor a acesteia.

190. În ceea ce privește prevederile art. 150 din lege, se arată că funcția de asistent al judecătorului nu are niciun fel de statut legal. Întrucât asistentul judecătorului are rolul de a-l sprijini pe judecător în îndeplinirea de către acesta a atribuțiilor sale judiciare, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului, se susține că prezența sa în preajma judecătorului nu poate fi lăsată la voia întâmplării, fiind necesar un statut riguros, reglementat prin lege.

191. Curtea constată că prevederile de lege criticate se rezumă la a introduce în legislație o nouă profesie juridică, precizând că reglementarea detaliată a acesteia urmează să se realizeze printr-o lege specială. Susținerile autorilor sesizării nu argumentează un posibil viciu de neconstituționalitate, ci se constituie într-o simplă remarcă referitoare la caracterul generic și enunțativ al textului de lege citat. Curtea observă însă că nu se poate desprinde din conținutul acestora vreo nesocotire a dispozițiilor constituționale referitoare la caracterul de stat de drept al statului român ori a celor care dispun cu privire la înfăptuirea justiției.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 523

din 9 noiembrie 2022

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind organizarea judiciară

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciocină	— judecător
Cristian Dellorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind organizarea judiciară, obiecție formulată de 38 de deputați.

2. Cu Adresa nr. 2/9009 din 20 octombrie 2022, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea formulată de 38 de deputați referitoare la neconstituționalitatea Legii privind organizarea judiciară, adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 17 octombrie 2022, sesizare intitulată de autorii acesteia „Cerere de extindere din oficiu a controlului de constituționalitate determinat de obiecțiile de neconstituționalitate formulate”.

3. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.485 din 20 octombrie 2022 și constituie obiectul art. nr. 2.348A/2022.

4. În motivarea obiecției de neconstituționalitate autorii sesizării invocă doar critici de neconstituționalitate extrinsecă, referitoare la procedura de adoptare a Legii privind organizarea judiciară. Astfel, se susține că prin modul de desfășurare a ședinței plenului Senatului din 17 octombrie 2022 și de adoptare a legii au fost încălcate flagrant garanțiile constituționale privind procedura de adoptare a legilor, așa cum sunt prevăzute în art. 74 alin. (1) din Constituție, în ceea ce privește dreptul la dezbateri, dreptul de susținere de amendamente și principiul „majoritatea decide, opoziția se exprimă”, respectiv în art. 76 alin. (1) și (3) din Constituție, sub aspectul adoptării legii într-o procedură de urgență ad-hoc neprevăzută de Regulamentul Senatului.

5. De asemenea, se susține că au fost încălcate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și supremația Constituției, ale art. 2 în ceea ce privește substituirea Biroului permanent organului reprezentativ care exercită legitim suveranitatea națională, ale art. 8 referitor la pluralismul politic, precum și ale art. 64 alin. (1), potrivit căruia organizarea și funcționarea Senatului se stabilesc doar prin regulament propriu, nu prin acte ale structurilor componente.

6. Astfel, din coroborarea prevederilor art. 64 alin. (1) și ale art. 76 alin. (3) din Constituție, rezultă că o lege organică aflată într-o procedură de urgență nu poate fi adoptată decât în condițiile prevăzute expres și detaliat în Regulamentul Senatului. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în vederea adoptării unui act normativ coerent și fundamentat, din punctul de vedere al organizării procedurii de lucru, Parlamentul trebuie să dea dovadă de suplețe și flexibilitate, în limitele Constituției și ale regulamentelor parlamentare (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 828 din 13 decembrie 2017, paragraful 51, sau Decizia nr. 261 din 5 mai 2022). Cu alte cuvinte, suplețea, celeritatea, flexibilitatea, raționalizarea procedurii parlamentare se realizează cu respectarea exigențelor procedurale stabilite prin Constituție. Marja largă de apreciere a organelor de lucru

ale Parlamentului nu poate depăși însă cadrul constituțional existent.

7. Cadrul regulamentar de adoptare a legilor aflate în procedura de urgență este prevăzut în art. 89 alin. (2), art. 94, 113—118 și altele din Regulamentul Senatului. Desfășurarea ședințelor Senatului, respectiv procedura de vot în cazul adoptării legilor organice în procedura de urgență sunt reglementate detaliat în art. 122—148 din Regulamentul Senatului. Relevante sub aspectul criticilor de neconstituționalitate formulate sunt prevederile referitoare la dezbateri pe articole a proiectului legislativ, dezbateri amendamentelor și supunerea acestora la vot în mod distinct, respectiv la votul final asupra proiectului rezultat din dezbateri pe articole.

8. Or, legea care face obiectul sesizării de neconstituționalitate a fost adoptată într-o procedură ad-hoc, neprevăzută de Regulamentul Senatului, stabilită de către Biroul permanent, care și-a arogat astfel competențe de legiferare care constituțional sunt rezervate doar Senatului. În acest sens, autorii sesizării precizează că stabilirea procedurii de desfășurare a ședinței din 17 octombrie 2022 prin Hotărârea nr. 27 din 19 septembrie 2022, ca fiind în sistem „hibrid”, având drept consecință limitarea procesului democratic al dezbaterii parlamentare, nu este o simplă problemă de aplicare sau interpretare a Regulamentului Senatului, care nu ar fi supusă controlului Curții Constituționale. Astfel, prin emiterea acestei hotărâri, Biroul permanent s-a substituit Senatului, singurul care, potrivit art. 64 alin. (1) din Constituție, își poate stabili organizarea și funcționarea prin regulament, și, în același timp, a condus la exercitarea suveranității naționale în nume propriu de către un grup de 13 persoane, membri ai acestei structuri parlamentare, contrar prevederilor art. 2 alin. (2) din Constituție. Astfel, art. 111 din Regulamentul Senatului reglementează procedura legislativă aplicabilă în situații excepționale, care, la rândul ei, este o procedură excepțională, pusă în practică în caz de epidemii, pandemii, fenomene naturale extreme, cutremure, acte de terorism și alte situații care fac imposibilă prezența parlamentarilor la sediul Senatului. În aceste situații excepționale, declarate ca atare de Biroul permanent, „ședințele plenului Senatului se vor desfășura prin mijloace electronice, printr-o procedură care va fi stabilită prin hotărâre a Biroului permanent al Senatului”. Rezultă că în art. 111 din regulamentul menționat s-a prevăzut procedura legislativă propriu-zisă, iar prin art. 136 din același regulament s-a reglementat exclusiv procedura de desfășurare a ședinței prin mijloace electronice, adică s-au stabilit aspectele tehnice presupuse de situația excepțională, care urmează să fie stabilite de Biroul permanent. Totodată, potrivit art. 137 din Regulamentul Senatului, procedura prevăzută la art. 136 alin. (1) se poate aplica și în alte situații, pentru o perioadă limitată, stabilită prin hotărârea Biroului permanent al Senatului și adoptată cu acordul prealabil al Comitetului liderilor grupurilor parlamentare.

9. După cum se observă, în alte situații decât cele excepționale, Biroul permanent al Senatului poate stabili, potrivit art. 137 din Regulamentul Senatului, ca ședința să se desfășoare prin mijloace electronice, acestei ședințe fiindu-i aplicate doar procedurile tehnice adoptate de Biroul permanent potrivit art. 136, iar nicidecum și procedura legislativă propriu-zisă excepțională, prevăzută la art. 111 din același regulament. Astfel, ceea ce s-a delegat, prin regulamentul amintit, către Biroul permanent este exclusiv posibilitatea de a stabili normele tehnice legate de desfășurarea ședințelor prin mijloace electronice, la distanță, respectiv chestiuni care țin de mijlocul

electronic folosit, soluția informatică etc., iar nicidecum procedura propriu-zisă de legiferare, care, potrivit art. 64 alin. (1) din Constituție, nu poate fi reglementată decât prin Regulamentul Senatului, votat cu majoritatea prevăzută de art. 76 alin. (1) din Constituție.

10. De altfel, asupra tuturor acestor aspecte Curtea Constituțională s-a pronunțat, în sensul arătat, chiar când a verificat constituționalitatea Hotărârii nr. 16/2020 pentru completarea Regulamentului Senatului. Astfel, prin Decizia nr. 156 din 6 mai 2020, Curtea Constituțională a stabilit că „delegarea dispusă prin textul regulamentului nu privește elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare, ci aspecte tehnice ce țin de modul de desfășurare a ședințelor comisiilor permanente sau a ședințelor de plen”, arătând, în același timp, că prin această delegare nu se încalcă principiul constituțional al pluralismului politic prevăzut de art. 8 din Constituție, decât în măsura în care Biroul permanent va acționa cu încălcarea normelor de loialitate constituțională și, prin actul adoptat, va afecta elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare generic exprimate în principiul „opoiția se exprimă, iar majoritatea decide”, prezumând că orice entitate, inclusiv Biroul permanent, va acționa cu respectarea normelor de loialitate constituțională, astfel că nu va depăși limitele delegării acordate și nu va adopta acte neconstituționale.

11. Or, prezumția de comportament loial constituțional a fost încălcată în mod flagrant de către Biroul permanent atunci când prin Hotărârea nr. 37 din 19 septembrie 2022 a prevăzut că procedura de legiferare pentru ședința din 17 octombrie 2022 va fi aceea prevăzută la anexa nr. 1 la Hotărârea Biroului permanent nr. 19/2022, precum și atunci când prin această ultimă hotărâre a reglementat o procedură de legiferare neprevăzută și nereglementată de Regulamentul Senatului (sistem mixt de prezență, fizic și online) și a extins procedura excepțională de legiferare arătată la art. 111 și la alte situații decât cele excepționale menționate explicit în art. 136, depășind astfel limitele delegării.

12. Respectarea dispozițiilor art. 75 și ale art. 76 alin. (3) din Constituție reprezintă fundamentul dezbaterilor democratice din Parlament, care, prin substratul lor de valoare, presupun un schimb de idei între cei ce exercită suveranitatea națională. Evitarea sau limitarea dezbaterilor parlamentare printr-un abuz de competență, fără a respecta prevederile constituționale exprese în acest sens, denotă o atingere adusă înseși unei valori fundamentale a statului, și anume caracterului său democratic. Dezbaterile parlamentare în forma lor comună/generală sunt în mod intrinsec legate de democrație, astfel că orice abatere de la aceasta trebuie să fie realizată numai în condițiile și limitele stabilite prin Constituție. Nesocotirea acestei valori supreme plasează destinatarul noimei juridice într-o situație de perpetuă insecuritate juridică.

13. Așadar, deși la o primă vedere pare că Senatul nu a respectat doar un aspect procedural, poate formal, în realitate, consecințele pe care această neregularitate le implică sunt grave, afectând ideea de democrație și de securitate juridică în substanța lor. Totodată, astfel cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, în domeniul dreptului parlamentar, principala consecință a naturii electivă a mandatului reprezentativ și a pluralismului politic o constituie principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv, „majoritatea decide, opoiția se exprimă”. Regula majorității implică, în mod necesar, în cadrul procedurilor parlamentare, evitarea oricărui mijloc care ar conduce la o manifestare abuzivă din partea majorității sau a oricărui mijloc obstrucționiste care ar avea drept scop împiedicarea desfășurării normale a procedurii parlamentare (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 649 din 24 octombrie 2018). Or, principiul „majoritatea decide, opoiția se exprimă” implică, în mod necesar, un echilibru între necesitatea de exprimare a poziției minorității politice cu privire la o anumită problemă și evitarea folosirii mijloacelor de obstrucție, în scopul asigurării, pe de-o parte, a confruntării politice din Parlament, deci a caracterului contradictoriu al dezbaterilor, și, pe de altă parte, a îndeplinirii de

către acesta a competențelor sale constituționale și legale. Cu alte cuvinte, parlamentarii, fie că provin din rândul majorității, fie că provin din cel al opoiției, trebuie să se abțină de la exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale și să respecte o regulă de proporționalitate, de natură să asigure adoptarea deciziilor ca urmare a unei dezbateri publice prealabile. Atât în procesul legislativ, cât și în activitatea de control parlamentar asupra Guvernului sau în realizarea celorlalte atribuții constituționale, parlamentarii, în exercitarea mandatului, sunt, potrivit prevederilor art. 69 alin. (1) din Legea fundamentală, „în serviciul poporului”. Dezbaterile parlamentare a problemelor importante ale națiunii trebuie să asigure respectarea valorilor supreme consacrate de Legea fundamentală, precum statul de drept, pluralismul politic și democrația constituțională. Acesta este motivul pentru care Curtea Constituțională a considerat că sunt necesare exercitarea cu bună-credință a drepturilor și a obligațiilor constituționale atât de către majoritatea, cât și de minoritatea parlamentară, precum și cultivarea unei conduite a dialogului politic, care să nu excludă aprioric consensul, chiar dacă motivațiile sunt diferite, atunci când miza este interesul major al națiunii (a se vedea în acest sens Decizia nr. 209 din 7 martie 2012).

14. Tot astfel, prin Decizia nr. 156 din 6 mai 2020, Curtea Constituțională a arătat că atribuția Biroului permanent de a stabili procedura tehnică de desfășurare a ședințelor în sistem electronic nu vizează exercitarea suveranității naționale sau exercitarea suveranității în nume propriu de către un grup, constituit în Biroul permanent al unei Camere, decât în măsura în care acesta se limitează la luarea acestei decizii ca fiind o măsură tehnică și urgentă ce asigură continuitatea funcționării Parlamentului, premisă necesară exercitării suveranității naționale de către Parlament. Cum Biroul permanent a stabilit o procedură propriu-zisă de legiferare, cu caracter excepțional, cu limitarea dezbaterii parlamentare, contrar prevederilor art. 64 alin. (1) și ale art. 76 din Constituție și prevederilor Regulamentului Senatului, acesta s-a comportat practic ca însuși Senatul, exercitând astfel în nume propriu suveranitatea națională, contrar art. 2 din Constituție potrivit căruia suveranitatea se exercită doar prin organele reprezentative constituite prin alegeri. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, art. 74 din Constituție privind inițiativa legislativă acoperă și dreptul de a depune, de a dezbate și de a susține amendamente de către senatori și deputați (Decizia nr. 474 din 28 iunie 2016, paragraful 37, sau Decizia nr. 137 din 20 martie 2018, paragraful 46). Prin Decizia nr. 156 din 6 mai 2020, Curtea Constituțională a stabilit că procedura de desfășurare a ședinței prin mijloace electronice reprezintă, astfel cum s-a arătat, un set de măsuri cu caracter organizatoric, care nu vizează dreptul senatorilor de a depune amendamente, drept intrinsec legat de mandatul de putere publică cu care aceștia sunt învestiți. În realitate însă, întrucât Biroul permanent a reglementat la fel ca pentru situații excepționale chiar elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare, dreptul senatorilor de a susține amendamentele și de a vota asupra lor potrivit procedurii de adoptare a legilor în regim de urgență a fost anulat, fiind astfel încălcată și această componentă a art. 74 alin. (1) din Constituție.

15. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra acesteia.

16. Președintele Senatului a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa nr. 2.776 din 1 noiembrie 2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.749 din 2 noiembrie 2022, prin care apreciază, în esență, că obiecția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece nu a fost formulată de un număr de cel puțin 50 de deputați sau 25 de senatori, ci de 38 de deputați. Astfel, din perspectiva exigențelor constituționale prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi, în ceea ce privește titularul dreptului de sesizare, obiecția de neconstituționalitate formulată este inadmisibilă.

17. Președintele Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa nr. 2/9448 din 1 noiembrie 2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu

nr. 7.729 din aceeași dată, prin care apreciază, în esență, că obiecția de neconstituționalitate este inadmisibilă, din perspectiva exigențelor constituționale prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi, în ceea ce privește titularul dreptului de sesizare. Astfel, sesizarea nu a fost formulată de un număr de cel puțin 50 de deputați sau 25 de senatori, ci, după cum rezultă din documentul intitulat „Tabel cu semnatarii sesizării de neconstituționalitate”, atașat sesizării, aceasta a fost semnată de 38 de deputați, obiecția de neconstituționalitate formulată fiind, astfel, inadmisibilă.

18. Guvernul a comunicat Curții Constituționale punctul său de vedere, prin Adresa nr. 5/7.802/2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.805 din 3 noiembrie 2022, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este inadmisibilă, nefiind îndeplinită condiția de admisibilitate referitoare la titularul dreptului de sesizare a Curții Constituționale.

19. La dosar, 2 persoane fizice, în calitate de cetățeni, au depus memoriile *amicus curiae* prin care susțin neconstituționalitatea Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Senatului, președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea privind organizarea judiciară, adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 17 octombrie 2022.

21. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susține că legea criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit căruia „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, ale art. 2 privind suveranitatea, ale art. 8 privind pluralismul politic, ale art. 64 alin. (1) privind stabilirea prin regulament a organizării și funcționării Camerelor Parlamentului, ale art. 74 alin. (1) privind inițiativa legislativă, ale art. 75 privind sesizarea Camerelor și ale art. 76 privind adoptarea legilor și a hotărârilor.

22. Referitor la actul de sesizare, Curtea reține că, în prezentul dosar, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale, prin Adresa nr. 2/9009 din 20 octombrie 2022, sesizarea formulată de 38 de deputați referitoare la neconstituționalitatea Legii privind organizarea judiciară, adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 17 octombrie 2022, sesizare intitulată de autorii acesteia „Cerere de extindere din oficiu a controlului de constituționalitate determinat de obiecțiile de neconstituționalitate formulate”. Având în vedere că temeiul invocat de autorii sesizării îl reprezintă art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care consacră controlul de constituționalitate *a priori*, Curtea constată că

26. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate a Legii privind organizarea judiciară, obiecție formulată de 38 de deputați.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 noiembrie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbăeanu

sesizarea celor 38 de deputați, care formează obiectul prezentului dosar, este distinctă de sesizarea celor 57 de deputați, sesizare privind tot neconstituționalitatea Legii privind organizarea judiciară, trimisă la Curtea Constituțională de secretarul general al Camerei Deputaților cu Adresa nr. 2/9011 din 20 octombrie 2022 și care formează obiectul Dosarului nr. 2.347A/2022.

23. Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate, Curtea reține că verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, trebuie realizată sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea în acest sens Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

24. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate care formează obiectul Dosarului nr. 2.348A/2022 a fost formulată de un număr de 38 de deputați. Or, potrivit art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, „la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori”. Astfel, Curtea observă că dispozițiile constituționale enumeră expres și limitativ titularii dreptului de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*. Prin urmare, în cazul de față, întrucât sesizarea Curții Constituționale asupra neconstituționalității Legii privind organizarea judiciară, lege nepromulgată, s-a făcut de către 38 de deputați, iar nu de către cel puțin 50 de deputați, așa cum prevede expres Constituția, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate nu îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, referitor la titularii dreptului de a sesiza Curtea Constituțională (a se vedea în același sens Decizia nr. 247 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 533 din 31 mai 2022).

25. Astfel, constatarea neîndeplinirii condiției de admisibilitate referitoare la titularii sesizării Curții Constituționale are efecte dirimante asupra obiecției de neconstituționalitate, făcând inutilă analiza celorlalte condiții de admisibilitate a acesteia.